

hogy adományokkal egyesületünk humánus vállalkozását támogatni sziveskedjenek.

Az OMGE. nevében
Bujanovics Sándor
elnök.

Adományok a „Köztelek” hadi- kórháza fenntartására.

Utóbbi nyugtázásunk óta befolyt adományok:

N. N.	40.— K.
Schwarzer Jenő	20.— „
Osszesen	60.— K.

Osszes gyűjtésünk a mai napig 12,720 korona 66 fillér.

Kérjük a további szives adományok mielőbbi beküldését.

Egyről-másról.

(A kukorica rekvirálása. — A német és magyar-osztrák gazdasági közeledés kérdése. — Az alsóausztriai gazdasági szövetség a német gazdasági közeledéséről. — A fogyasztásnak életszükségleti cikkekké való ellátása. — A mesterséges árdragítás megakadályozása. — Kormányrendelet az árdragítás ellen. — Az OMGE. évi jelentése. — Szántógépek és fűők szabadságolásának meghosszabbítása. — Az abraktermények árusításának szabályozása. — Darányi Ignác mezőgazdaságunk helyzetéről. — Újabb kivitel tilalmak. — Népfelkelői behívás.)

A kukorica rekvirálása.

A földművelésügyi miniszter a hadsereg részére szükséges kukorica rekvirálását rendelte el, illetve az egyes vármegyékre a kukoricával bevetett terület arányában a szükségletet kivette. A vármegyék valamennyije sokalja a reá kivett kontingenst. Igaza is van, de sajnos, a földművelésügyi miniszternek is igaza van, a kukoricatermést is megtizedelte a lehetetlen rossz őszi időjárás, úgy, hogy az egyes gazdaságok feleslege emiatt is jelentékenyen megcsappant. Viszont emelkedett az egyes gazdaságok kukoricaszükséglete, mert abrakterményt elegendő mennyiségben kapni nehéz, sőt nem is lehet s emellett drága is, úgy, hogy a gazda inkább a saját termelte kukoricát takarmányozná fel.

Mindemaz igazságokkal szemben azonban jön a hadsereg érdeke, amelynek takarmányra van szüksége s amely előtt minden más érdeknek meg kell hátrálnia. A kukoricakontingenst tehát minden vármegyének elő kell teremtenie, sőt örülhetünk, ha a kontingens nem emeltetik, mert erre is el lehetünk készülvé.

Legokosabban teszi minden gazda, ha a kukoricát teljesen kikapcsolja a takarmányozási tervezetből, illetve csak mint ideiglenes helyettesítőt tekinti, amelyről a köz érdekében előbb vagy utóbb le kell mondania.

A német-magyar-osztrák gazdasági közeledés kérdése.

Alig mulik el hét, hogy a Németországhoz való közeledés eszméje valamely formában felne merüljön írásban vagy szóban, egyesek vagy testületek értekezletei megvilágításában. Sőt a drezdai iparosértekezlet, amelynek Paasche dr. volt a mozdítója, már bolgár és török értekezletet is bevon a tanácskozásokba, amelyek folyamán mégis annyi böles belátás nyilatkozott meg, hogy a bolgár-török gazdasági közeledés kérdéséhez az agráriusoknak is szavuk van s azok nélkül ezt az ügyet elintézni még sem lehet.

Mind ezek a tanácskozások azonban a gazdasági közeledés szükségének hangoztatásán felül más gyakorlati megállapodásra jutni nem tudnak, de nem is tudhatnak, mert el sem is képzelhető, hogy egymással szemben álló érdekek képviselői az elvi megállapodásnál tovább jussanak.

De nincs is egyébre szükség, amennyiben, ha a közhangulat érzi a gazdasági közeledés szükségét és követeli annak gyakorlati megvalósítását, úgy a részletek megállapítása a kormány feladata. Sőt mindaddig az érdekeltek a részletek mikéntjével nem is foglalkozhatnak, amíg maguk az érdekelte kormányok a gazdasági közeledés mikéntjére nézve, illetve az alapelvekre nézve meg nem állapodnak. Csakis akkor építhetünk reális alapon, ha a kormányok ezt az alapot megadják nekünk, mert hisz nyilvánvaló, hogy egészen más a helyzet egy vámuniószerű egyesülés, egy közbenső kedvezményes vámvonal létesítése, vagy egy csupán együttműködésen alapuló megegyezés esetén. Ugyancsak más a helyzet, ha csak a német és osztrák-magyar vámterületekről van szó, vagy más vámterületek figyelembevételéről is.

Egyszóval a gazdasági közeledésnek sok módja van s a mi állásfoglalásunknak e módokhoz kell simulnia. Az összes folyó közös tárgyalások tehát egyelőre elméletiek, illetve inkább tájékoztató jellegűek, de arra mindenesetre jók, hogy a közérdeklődést ébrentartsák s az ántant hatalmasságaival megértessék, hogy mindenféle blokkirózi terv csak arra jó, hogy bennünket egy nagy gazdasági egységbe kövacsoljon, amely minden szükségletét a maga becsületéből fedezni s minden feleslegét a saját határain belül elhelyezni tudja.

Az alsóausztriai gazdasági szövetség a német gazdasági közeledéséről.

Az első gazdasági testület, amely a Németországhoz való gazdasági közeledés kérdésével nyílt ülésen foglalkozott, az alsóausztriai gazdasági szövetség volt. Alkalmul szolgált erre Alpers Lajos birodalmi képviselő látogatása és előadása, amelyet a gazdasági szövetség választmányának november hó 24-iki ülésén tartott. Az ülésen Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója, valamint az osztrák vámközpont elnöke, Hohenblum Simitsch lovag is résztvett.

Az előadónak legérdekesebb nyilatkozata volt az, amidőn az osztrák-magyar hadsereg nagy érdemeit méltatta. „Az osztrák-magyar hadsereg két hónapon át tartotta fenn az orosz hengert — mondja Alpers — s ezzel megmentette Németországot. Ezért hálásak vagyunk és hálásak akarunk lenni.” Egyébként a legteljesebb vámunió mellett tör lándzsát, megfelelő átmenettel, mert a nagy gazdasági egysége a jövő. Olyan vámterületet kell teremteni, amely biztosít minden gazdasági zár káros következményei ellen s feltétlenül biztosítja a sikert megtámadtatásunk esetén. Reámutat a semleges államok siralmas helyzetére, amelyek nem elég erősek ahhoz, hogy a háboruban résztvegyenek, de gyengék arra is, hogy a háboru okozta gazdasági károsodástól megkíméljék magukat.

Az alsóausztriai gazdasági szövetség azonban, különösen Simitsch lovag tartalmas hozzászólása után csak a gazdasági közeledés szükségessége mellett foglalt állást, a mikéntre nézve azonban várja a további fejleményeket.

A fogyasztásnak életszükségleti cikkekké való ellátása és a mesterséges árdragítás megakadályozása.

Az elsőrendű életszükségleti cikkek árának nagymérvű emelkedése miatt a fogyasztók köréből felhangzó s egyre általánosabbá váló panaszok arra készítették a kormányt, hogy a német és osztrák hasonló kormányintézkedések példájára nálunk is szigorú intézkedéseket léptessen életbe a mesterséges árdragítás lehető megakadályozása céljából. A szóbanforgó és alább egész terjedelmében ismertető kormányrendelet céljának és törekvéseinek helyessége elől mi sem zárkozhatunk el, mert hiszen kétség-

telen, hogy a drágaságnak a háború helyzetéből folyó és hatalmi rendelkezésekkel nem háriható okain kívül olyan káros és káros jelenségei is vannak, amelyek ellen kell is segíteni. Sőt a magunk részéről ezeket az intézkedéseket már régen sürgettük, amennyi talán még több eredményük lehetett volna és mindenesetre a mesterséges árdragításnak az a károsodást megakadályozhatták volna.

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a drágaság kérdése egyike a legbonyolultabb s a legmesszebb ágazó gazdasági kérdéseknek, amelynek sem elbirálásához, de még kevésbé a méltányos megoldásához és orvoslásához nem elegendő a pusztá jóakarata vagy az egyoldalú hatalmi intézkedés. Mert ha valaki pl. pusztán a fogyasztói érdek, az olcsóbb áron való vásárlásra való természetes törekvés szempontjából nyúl ehhez a kérdéshez és a termelési költségeket, a forgalom mellékkörülményeit nem méltatja figyelemre: hatalmi szóval alkothat ugyan tetszetős árszabályokat, de ezzel egyáltalában nem fog célt érni. Sőt egyenesen a fogyasztás érdeke ellen dolgozik, mert hiszen a veszteséges termelés önmagától meg fog akadni s az illető áru nem hogy olcsóbbá válnék, hanem egyáltalában eltűnik a piacról. Hatóságainknak nem egy ilyen jóakarata, de nem eléggé körültekintő rendelkezésükkel volt már alkalmuk hasonló tapasztalatokat szerezniük, kívánatos volna tehát ha most, amidőn az új kormányrendelet a közgazgatási hatóságoknak széleskörű rekvirálási és ármegeállító jogkörrel biztosítja a jog alkalmazása tekintetében a legnagyobb körültekintést és minden körülmény gondos mérlegelése érvényesüljön.

Igy lesz-e vajjon, azt majd a gyakorlat fogja megmutatni, de tartunk tőle, hogy a rendelet gyakorlati végrehajtása terén, főleg eleinte, nagyon sok sürödés és nagyon sok egyenlőtlenség fogja annak a kívánatos célnak az elérését hátráltatni, amelyet a kormány a rendelet kiadásakor szem előtt tartott s amelyet — amíg tényleg csak a jogosulatlan nyereszkeskedés megállítására s a mesterséges árdragítás megakadályozására irányul — mindenkinek helyeselnie kell.

A gazdaközönség figyelmét mindenesetre a legnyomatékosabban hívjuk fel az alább részletesen ismertett új rendelkezésekre, amelyek gondos figyelembevételre minden termelőnek fontos érdeke, mert hiszen a rendelet egyoldalú értelmezése és végrehajtása az élelmiszekkel termelőt is termédek zaklatásának, nem egyszerű megokolatlan büntetéseknek is teheti ki. Ismételjük, minden azon fordul meg, miképpen fogják hatóságaink a kormányrendeletet végrehajtani s minő méltányosság fogja őket a rendeletben nyert széleskörű felhatalmazás igénybevételre tekintetében vezérelni. A részletes bírálat jogát éppen ezért akkorra tartjuk fenn magunknak, amikor a gyakorlat már erre elegendő adatot fog nekünk szolgáltatni s amikor, tartunk tőle, nagyon is bőven lesz okunk és alkalmunk a rendelet hiányosságaira reámutatnunk.

Egyelőre csak pár megjegyzésre szorítkozunk. Elsősorban hibáztatjuk, hogy a rendelet 2. szakasza nem határozza meg világosabban az elsőrendű életszükségleti cikkek fogalmát, továbbá, hogy a termelő által saját szükségletére visszatartható árumennyiség megállapítását a rendelet teljesen a helyi hatóságok önkényes mérlegelésére bizza s még csak támponttal sem szolgál e tekintetben. Hiba, hogy az árdragítás tényének megállapítására csak olyan nagyon is tág és önkényesen magyarázható zsinórmérték van kijelölve, aminő „a forgalmi árnál nem aránytalanul magasabb összeg”, hogy az egyes járatok szerint való elhatárolás a forgalomnak a jelenleginél is fokozottabb megbénítására fog vezetni.

HIZOTT SERTÉSEKET

levágásra való hussertéseket és leszurt sertéseket a legelőnyösebben értékesíti

KÖKÉNYESSY & LÖWINGER

SERTÉSHIZOMÁNYI CÉG
WIEN, ST.-MARK.

Sürgönycim: **KÖKÉNYESSY WIEN, ST. MARK.**
TELEFON 176-48.

Szállítás és eladás módjaita felül
bárkinek díjmentesen megkérhető
és gyors felvilágosítással szolgál.

hogy a visszaélések feljelentését a vevő büntetelményével nem segíti elő a rendelet s hogy az állapítási tekintetében ismét hiányzik a gazdasági szervezetek befolyásának legalsó mértékben való biztosítása, aminek a belügyminiszternek lapunkban már ismertett legutóbbi körrendelete megadta a módot és lehetőséget. Egyébként pedig arra kérjük gazdasárainkat, hogy ahol és amennyiben az alábbi kormányrendelet végrehajtása tekintetében sérelem vagy méltánytalanság éri őket noha, mint felteszszük és bizvást elvárjuk, minden igyekezetükkel rajta lesznek, hogy termelőtevékenységüket méltányos haszonnal beérve állítsák a fogyasztás érdekeinek szolgálatába: úgy forduljanak minden esetben teljes bizalommal hozzánk s mi igyekezni fogunk az esetek nyilvánosságra hozatalával s illetékes helyen való közbenjárásunkkal a jogos termelői érdekeket is töltünk telhetőleg megvédelmezni.

Kormányrendelet az árdragítás ellen.

A lakosságnak életszükségleti cikkekké váló ellátásáról és az árdragító visszaélésekről szóló 4207. M. E. számú, a hivatalos lap 1. hó 25-iki számában megjelent kormányrendelet főbb intézkedései a következők:

A kormányrendelet elsősorban az intézkedésre jogosult hatóságokat és azok jogkörét állapítja meg.

1. A belügyminiszter, valamint a belügyminiszter felhatalmazása alapján az alsóbbfokú közigazgatási hatóság a jelen rendeletben megállapított kivételek intézkedéseket teheti avégből, hogy a lakosságnak életszükségleti cikkekké méltányos áron való ellátását biztosítsa.

Az alsóbbfokú közigazgatási hatóság intézkedései ellen fokozatos fellebbevitelnek van helye. A belügyminiszter végérvényesen határoz. A fellebbezésnek csak a jelen rendeletben meghatározott esetekben van halasztó hatálya.

Az alsóbbfokú közigazgatási hatóságnak a jelen rendelet alapján tett intézkedéseit a belügyminiszter hivatalból is bármikor felülvizsgálhatja és megváltoztathatja, vagy hatályon kívül helyezheti. A belügyminiszter a jelen rendelet alapján az alsóbbfokú közigazgatási hatóságra átruházott intézkedési jogot ettől bármikor visszavonhatja.

2. A belügyminiszter a lakosságnak életszükségleti cikkekké méltányos áron való ellátása végett, az érdekelt miniszterekkel egyetértve és a minisztérium külön tett intézkedéseinek érintése nélkül, elrendelheti mindazokat az egyéb intézkedéseket is, amelyekre a háboru esetére szóló kivételek intézkedésekről alkotott törvények a minisztériumot feljogosítják.

3. Ebben a rendeletben életszükségleti cikkekké alatt az ember elsőrendű életszükségleteinek kielégítésére közvetlenül rendelt ingó dolgokat, valamint az ezek előállításához közvetlenül vagy közvetve szükséges ingó dolgokat kell érteni.

A készletek bejelentése tárgyában a rendelet a következő intézkedéseket tartalmazza:

4. A közigazgatási hatóság, vagyis a belügyminiszter, vagy felhatalmazása alapján az alsóbbfokú közigazgatási hatóság életszükségleti cikkekké tekintetében, a minisztérium által egyes cikkekre vonatkozólag tett külön rendelkezések érintése

nélkül, megfelelő határidő kitűzésével a saját hatósága területén levő készletek birtokosait arra kötelezheti, hogy akár saját, akár idegen helyiségben őrzött készleteiket a hatóságnál bejelentésük. Aki a készletet más részére tartja őrizetben, arra is kötelezhető, hogy megnevezze azt a személyt, akit a készlet illet.

A m. kir. postát, továbbá a közforgalmu vasuti és hajózási vállalatokat a nekik fuvarozás végett átadott tárgyak bejelentésére csak a kereskedelemügyi miniszter kötelezheti.

A bejelentést a közigazgatási hatóság egy vagy több cikkre és a szükséghez képest akár általában, akár egyes személyekre vagy vállalatokra, akár a személyek vagy vállalatok bizonyos csoportjaira rendelheti el ahhoz képest, hogy náluk, tekintettel gazdaságukra vagy üzemükre, nagyobb készletet lehet feltételezni.

A hatóságnak vagy megbízottjának jogában áll a bejelentésre kötelezettnek készleteit, raktárait és üzleti könyveit megvizsgálni.

Az árákra vonatkozó intézkedések a következők:

5. Az életszükségleti cikkek árusítói kötelesek árusító üzleti helyiségekben kifüggeszteni a belügyminiszter által megjelölt életszükségleti cikkeknél árjegyzékét.

A közigazgatási hatóság ezenfelül arra kötelezheti az árusítókat, hogy meghatározott életszükségleti cikkekért a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban követelt áraknak hatóságilag láttamozott jegyzékét árusító üzleti helyiségekben szembetűnően és a vevők részéről jól olvasható módon kifüggeszszék.

A jegyzék láttamozására az elsőfokú rendőrhatalóság, Budapesten a kerületi előjáróság hivatott. A hatóság köteles az olyan jegyzék láttamozását megtagadni, amelyben az egyes életszükségleti cikkek ára a hatóságilag megállapított legmagasabb árnál magasabb összeggel, vagy ha a legmagasabb ár megállapítva nincs, a forgalmi árnál aránytalanul magasabb összeggel van feltüntetve.

A kifüggesztett eladási árt az illető cikkért követelt árnak kell tekinteni.

Az árusító köteles az illető cikket a kifüggesztett árért az ügyletre nem tartozó minden kikötés nélkül a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban szokásos mennyiségben készpénzfizetésért kiszolgáltatni.

A közigazgatási hatóság egyes életszükségleti cikkekre vonatkozólag megállapíthatja a kiszolgáltatható legnagyobb mennyiséget és a vásárlási jogosultságot megfelelő hatósági igazolástól vagy más feltételtől teheti függővé.

6. A közigazgatási hatóság az életszükségleti cikkekre nézve szakértők közbenjöttével megállapíthatja azt a legmagasabb árt, amelyet érték hatósága területén a közvetlen fogyasztás célját szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban az árusítók követelhetnek.

Ha valamely cikkre nézve a legmagasabb ár — akár az egész országra, akár az illető hatóság területére nézve — a minisztérium már szabályozta, ez a szabályozás irányadó. Ha a minisztérium rendelete megengedi, hogy a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban követelhető ár a megállapí-

tott legmagasabb árnál magasabb is lehet, a közigazgatási hatóság meghatározhatja azt a mértéket, amelylyel az ily forgalomban követelhető ár a minisztérium által megállapított legmagasabb árt meghaladhatja.

A megállapított legmagasabb árakat az érdekelt községekben a helyi szokásnak megfelelően közhírré kell tenni.

7. A közigazgatási hatóság avégből, hogy a lakosságnak életszükségleti cikkekké való ellátása biztosítható a vásári (piaci) rendtartásnak egyes rendelkezéseit módosíthatja; különösen: megállapíthatja az országos, heti vagy napi vásár kezdetének és végének időpontját, valamint — az állatvásár helyére vonatkozó rendelkezés érintetlenül hagyása mellett — a vásár helyét; — elrendelheti, hogy heti vagy napi vásárokon meghatározott életszükségleti cikkekké követelt árt az árusítók a vásártéren (piacon) folytatott árusításkor a vevők részére szembe-tűnően és olvashatóan kifüggeszszék; — megtilthatja, hogy heti vagy napi vásárokon meghatározott életszükségleti cikkeket ipari feldolgozás vagy továbbeladás céljából meghatározott időpont előtt akár személyesen, akár megbízott útján vásároljanak; — megtilthatja meghatározott életszükségleti cikkeknél — ipari feldolgozás vagy továbbeladás céljából — vásár idején vagy azon kívül, vásártérül (piacon) ki nem jelölt nyílt utakon, utcákon vagy köztereken személyesen vagy megbízott útján való adásvételét.

A módosítás a megállapított vásári vagy piaci díjazásokat nem érinti és azt a belügyminiszterhez haladéktalanul fel kell terjeszteni.

A lakosság ellátásáról a kormányrendelet a következőkben gondoskodik:

8. Az a hatóság, amelynek területén a lakosságnak valamely életszükségleti cikkel való ellátása nincs biztosítva, a belügyminiszternek felhatalmazását kérheti ahhoz, hogy a község (város) a hiányzó cikkek a szükséges mennyiségben való beszerzését és forgalomba hozatalát megfelelően maga biztosítsa. A község (város) a szükséges készlet beszerzéséről és forgalomba hozataláról akár közvetlenül maga, akár ezzel külön megbízott vállalkozó (kereskedő, intézet, vállalat stb.) útján gondoskodhatik.

9. A közigazgatási hatóság a közlelmezés célszerű biztosítása végett, meghatározott életszükségleti cikkek forgalmának közvetítését szabályozhatja, különösen olyan egyéneket, akik ily cikkek forgalomba hozatalával iparszerűleg eddig nem foglalkoztak, vagy szabályszerű ipari jogosultság nélkül vagy nem hivatásszerűen foglalkoztak, abból kizárhat vagy rájuk nézve azt előzetes hatósági engedélytől teheti függővé; olyanokat pedig, akik a forgalombahozattal már eddig is szabályszerű ipari jogosultságon alapján foglalkoztak, arra kötelezhet, hogy üzletüket a hatóság által e rendelet értelmében megszabott módon folytassák és közülük azokat, akik a hatóság rendelkezésének nem felelnek meg, az illető cikk forgalomba hozatalától eltilthatja. A hatóság ezt a tilalmat bármikor visszavonhatja.

10. A belügyminiszter — a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve — az életszükségleti cikkek előállításával vagy forgalomba hozatalával

KEMNA FORRÓGOZEKÉI SCHMIDT

szabadalmazott

mérnökdoktor hírneves
fűtosó-tulhevíjtőjével !!

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevítt rendszerrel úgy teljesítő-
tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb
szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal
és költségtérítéssel készséggel szolgál!

KEMNA J. Budapest, V., Vilmos-osászár-ut 51.
Sárgórcim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

foglalkozó üzemek tulajdonosait arra kötelezheti, hogy üzemüket további rendelkezésig folytassák.

11. A közigazgatási hatóság a termelőt, kereskedőt és bármely más személyt, akinek a hatóság megállapítása szerint valamely életszükségleti cikkből a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó készlete van, arra kötelezheti, hogy készletének a saját szükségletét meghaladó részét a hatóság utasítása szerint a hatóság részére, vagy az általa megjelölt természetes vagy jogi személy (cég, intézet, szövetkezet stb.) részére készpénzfizetésért átengedje (hatósági igénybevétel, rekvizíció).

Ha az átvevő a vételárat nyomban nem tudja lefizetni, a hatóság az átadást megfelelő biztosíték letétele helyezésének feltétele alatt is elrendelheti. Maga a hatóság tizenöt napot meg nem haladó árhitelvezést vehet igénybe.

A saját házi és gazdasági szükségletre visszatartható mennyiséget, az összes körülmények méltányos figyelembe vételével, az igénybevételt elrendelő hatóság állapítja meg. Ebben a kérdésben — a határozat közlésétől számított három nap alatt — a vitás mennyiség igénybevételére halasztó hatályú fokozatos fellebbezésnek van helye; végső fokon a belügyminiszter az érdekelt szakminiszterrel egyetértve határoz.

A törvényhatóság, amelynek területén valamely életszükségleti cikkből hiány van, a szükséglet pótlása végett ahhoz a törvényhatósághoz fordulhat, amelynek az illető cikkből feleslege van. Ha e megkeresésnek nincs kellő eredménye, a belügyminiszter intézkedését kérheti.

A közigazgatási hatóság (1. §) az életszükségleti cikkeknek feles készletét, amelyet igénybevett, a birtokosnál tizenöt napot meg nem haladó időre zár alá veheti. E zár hatálya az, hogy a birtokos az igénybevett készlettel nem rendelkezhetik, hanem köteles azt saját veszélyére az átvételig, illetőleg a zár idejének eltelteig megőrizni és gondozni. Elő állatokra és gyors romlásnak kitett cikkekre nézve ily zár alá vételének nincs helye.

A jelen §-ban meghatározott intézkedésnek nincs helye olyan cikkek tekintetében, amelyeket a minisztérium közszükségleti célokra igénybevett, vagy zár alá vett, valamint az olyan készletek tekintetében, amelyek a katonai igazgatásnak, az államnak, közhatóságoknak, közintézeteknek, a közszükségletek ellátására a minisztérium által szervezett vagy támogatott intézményeknek tulajdonában vagy részükre leköltve vannak.

Az igénybevett cikkeket a közfogyasztás céljára a hatóság által megszabott módon és feltételek szerint kell forgalomba hozni.

12. Azt az árt, amelyet a hatóságilag igénybevett cikktől fizetni kell, az elsőfoku közigazgatási hatóság szakértők meghallgatása után, a beszerzési vagy előállítási (termelési) árak és költségeknek, valamint az áru minőségének és használhatóságának figyelembevételével állapítja meg. Az ár megállapításánál nem lehet figyelembe venni azt a szerződést, amelynek nyilván-

valóan az volt a célja, hogy a vevő fél magának igénybevétel esetére magasabb átvételi árt biztosítson.

Amely cikk legmagasabb ára miniszteri rendelettel van meghatározva, annak átvételi árát a miniszteri rendelet rendelkezéseinek megfelelően kiszámított legmagasabb árt kell megállapítani.

Azoknak a cikkeknek átvételi árát, amelyeket a vámkülföldről hoztak be, a vámkülföldön fizetett beszerzési árak, valamint a behozatallal kapcsolatos költségeknek figyelembevételével kell megállapítani. Kivételesen a belügyminiszter az érdekelt miniszterrel egyetértően ily cikk átvételi árát az illető cikkre nézve hatóságilag megállapított legmagasabb árnál magasabb árt is megállapíthat.

13. Azoknak a cikkeknek a tulajdonjoga, amelyeknek birtokosát a hatóság az átengedésre kötelezte (11. § 1. bekezdés), azonnal átmegegy arra, akinek javára az igénybevétel történt.

A hatósági ár megállapítás kérdésében a határozat közlésétől három nap alatt a tényleges átadásra nézve halasztó hatályú fellebbezésnek van helye a belügyminiszterhez, aki ebben a kérdésben a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve végérvényesen határoz. Ha a közigazgatási hatóság úgy találja, hogy a lakosság ellátásának veszélyeztetése nélkül a tényleges átadást az ár jogerős megállapításáig elhalasztani nem lehet: a hatóság a cikkek azonnal való átadását a követtelt árak lefizetésétől vagy megfelelő biztosítéknak letétele helyezésétől függően elrendelheti. Maga a hatóság tizenöt napot meg nem haladó árhitelvezést (11. § 2. bekezdése) ebben az esetben is igénybe vehet és ennek idejét ilyenkor az ár jogerős megállapításától kell számítani.

14. A közigazgatási hatóság (1. §) kötelezheti az életszükségleti cikkek tulajdonosait, hogy készleteiknek azt a részét, amely saját (házi és gazdasági vagy üzemi) szükségletüket meghaladja, forgalomba bocsássák.

A büntetendő rendelkezéseket az alábbiakban ismertetjük:

15. Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s az 1914: L. t.-c. 9. és 17. §-a alapján két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki a hatóság által kívánt adatokat a megszabott határidő alatt be nem jelenti vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be, a készletet eltitkolja, elrejtji vagy a hatósági ellenőrzést megfűsítja;

2. aki az 5—9. és a 11—13. §-okban foglalt rendelkezéseket vagy a hatóságnak e §-ok alapján kibocsátott rendelkezéseit megszegi vagy kijátszja;

3. a mezőgazdasági vagy ipari üzem tulajdonosa vagy alkalmazottja, aki az illető üzemben végzendő munkára a polgári vagy a katonai hatóság által kirendelt egyénnek a kötelezett ellátást megfelelően ki nem szolgáltatja, vagy vele szemben nem megfelelő bánásmódot tanúsít.

16. Ha a cselekmény súlyosabb büntető ren-

delkezés alá nem esik, kihágást követ el s az 1914: L. t.-c. 9. és 17. §-a alapján két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki életszükségleti cikket a hatóságilag megszabott legmagasabb áron felül vagy hatóságilag megszabott legmagasabb ár hiányában — a piaci helyzetre való tekintettel — aránytalanul magas áron hoz forgalomba;

2. aki nyereszkes céljából életszükségleti cikket anélkül, hogy annak forgalombahozatalával hivatásszerűleg vagy hivatásából folyólag foglalkoznék vagy annak forgalombahozatal céljából való megszerzésére hatósági engedélyt nyert volna, saját házi és gazdasági vagy üzemi szükségletét aránytalanul meghaladó mennyiségben beszerez, vagy a hatóság rendelkezése ellenére a forgalomból visszatart;

3. aki életszükségleti cikkek előállítására (termelésére) vagy forgalombahozatalára szolgáló üzemét a hatóság rendelkezése ellenére a viszonyokban rejlő kényszer nélkül megszünteti vagy korlátozza;

4. aki forgalombahozatal végett előállított (termelt) életszükségleti cikket kellő indok nélkül szándékosan megsemmisít, értékében lényegesen csökkent, használhatatlanná tesz, rendeltetésétől lényegesen eltérő célra használ fel, alakít vagy változtat át;

5. aki résztvesz oly összebeszélésben vagy egyesülésben, amelynek célja a jelen § 1—4. pontjaiban említett cselekmények valamelyike.

17. Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914: L. t.-c. 17. §-a alapján két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki avégből, hogy a vásárra (piacon) kerülő életszükségleti cikkek mennyiségét csökkentse és ezzel az árukat drágítsa, mást lebeszél arról vagy visszatart attól, hogy életszükségleti cikkeit a vásárra (piacon) vigye vagy ott áruba bocsássa;

2. az az árus, aki a piaca életszükségleti cikkeit szállító eladót a piaca érkezése előtt feltartóztatja és tőle az életszükségleti cikket megveszi;

3. az az árus, aki a piaca hozott életszükségleti cikkeit a vásár idejének kezdete előtt ott eladja vagy megveszi;

4. az az árus, aki életszükségleti cikkek vásárlásánál a piacon, az utcán vagy házról-házra elárúsítónak a követelt árnál, vagy követelt ár hiányában az addig szokásos árnál aránytalanul magasabb árt kínál vagy felajánl avégből, hogy az áru megszerzését másokkal szemben magának biztosítsa;

5. aki másokat álhírek terjesztésével vagy egyéb módon félrevezet avégből, hogy ezáltal az életszükségleti cikkek árának drágulását idézze elő.

18. A jelen rendeletbe ütköző kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

**Tengericsutkából
takarmánydarát**
készít a **Lanz-féle őrlőgép.**

A különben eddig csak tüzelésre használt tengericsutka ezen géppel mint **kitűnő takarmány** értékesíthető.

Ajánlattal szolgálnak:

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI, Budapest, VIII., Öllői-ut 52/K.

Sürgönycim: **CASE BUDAPEST**

CASE elsőrendű
amerikai
GŐZ-SZÁNTÓGÉPEK
KUKORICA-MORZSOLÓK

Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elközbánságnak van helye.

A 16. §-ba ütköző kihágások eseteiben, ha az ítélet nyilvánossághozatala közérdekből kívánatos, a rendőri büntetőbírószak elrendelheti az ítélet rendelkező részének súlyosabb esetekben az ítélet indokaival együtt, az elítélt költségén, az elkövetés helyén megjelenő vagy ott elterjedt valamely időszakos lapban való egyszeri közlését és esetleg annak az elkövetés helyén való nyilvános kifüggesztését.

19. A közigazgatási hatóságoknak a jelen rendelet alapján felmerülő árkérdésekben való támogatása végett állandó árszakértő bizottságok alakíthatók.

A közigazgatási hatóság azokban az árkérdésekben, amelyekben a jelen rendelet szerint szakértők meghallgatásával határoz, az árszakértő bizottság felállítására után ezt a bizottságot köteles meghallgatni.

20. A közigazgatási hatóságok és a rendőri büntetőbírószakok a jelen rendelet alá eső ügyekben soronkívül járnak el.

21. Ez a rendelet a minisztérium által a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények alapján kiadott külön rendeletek hatályát nem érinti.

22. Ez a rendelet hirdetésének napján (nov. 25.) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Az OMGE. évi jelentése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai lapunk mai számának mellékletében veszik kezhez az OMGE. 1914-15. évi évkönyvét, amely, minthogy tavaly évkönyvet nem adtunk ki, az 1913-14. egyesületi évről szóló beszámoló jelentést is tartalmazza. Mindaz, amiről ezeken a hasábkon hétről hetre, az események és felmerült szükségletek rendjéhez alkalmazkodva adtunk számot egyesületünk tagjainak, most összefoglalva, egységes rendszerbe csoportosítva tárul eléjük s aki ezt a testes kötetet figyelmesen végiglapozza, megtalálja benne nemcsak az OMGE. kétévi munkálkodásának pontos, egykoron történelmi forrásmunkául szolgálható vázlatát, hanem egyszersmind reáakad benne a háborús magyar mezőgazdaság hű tükröképeire is.

Mert vajmi természetes, hogy amikor az egész 1914/15. egyesületi év a mi nagy, nemzeti létünkért és jövőnkért vívott küzdelmünk jegyében folyt le: egyesületünk egész multevi tevékenysége is háborús vonatkozásúnak mondható. Kettős feladat hárult e tekintetben az OMGE. re, úgyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központjára. Egyfelől ugyanis részint felhívás folytán, részint saját kezdeményezésünkből a tanácsadás, a véleményezés és szakszerű bírálat, de nem egyszer a gyakorlati ténylemre való támogató közreműködés fontos szerepét is kellett a mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási, kormányzati és közigazgatási intézkedésekkel szemben betöltenünk. Másfelől viszont egyesületünkre és lapunkra hárult a háború folyamán az a másik, nem kevésbé fontos hivatás is, hogy még fokozottabb mértékben, mint rendes viszonyok között, tanácsadói, irányítói vezetői legyünk gazdatársadalmunknak a legnyilvánosabb színpadon a legnyilvánosabb érdekeinek, a legnyilvánosabb érdekeinek és panaszainak.

Hogy e kettős feladatának az OMGE. és a "Köztelek" minő eredménnyel felelt meg eddig, az a beszámoló jelentés tárgyilagosa elbírálása

alapján az egyesületi tagok összesége és ezek képviselőiben a december hó 12-iki közgyűlés lesz hivatva eldönteni. A magunk részéről azzal a nyugodt öntudattal bocsátjuk az OMGE. igazgató-választmányának háborús beszámolóját a nagy nyilvánosság elé, hogy ami csak veges erőnkől tellett, mindent megtettünk a gondjainkra bízott drága és szent érdekek védelmére. A magyar mezőgazdaság pedig nehéz viszonyok, ezernyi rendkívüli baj és akadály közepette minden időkre megcáfolatlanul igazolta eddigi agrárpolitikánk helyességét és fenyves bizonyosságát szolgáltatva annak, hogy a nemzeti érdekekkel szemben tudja kötelességét és a helyzet, feladata magaslatán áll.

Szántó gépezetek és fűtők szabadságának meghosszabbítása.

Egyesületünk, mint ismeretes, már szeptember hó végén arra kérte a kormányt, tenné a a jövő évi termés biztosítása érdekében lehetővé a gazdasági üzemekben nélkülözhetetlen gépezeteknek és fűtőknek a tenyleges katonai szolgálat alól bizonytalan időre való szabadságolását. Legutóbbi igazgatóválasztmányi gyűlésünk határozatából e kérésünket, különös tekintettel arra, hogy a szántógépek gépezeteinek és fűtőinek eddig engedélyezett szabadság f. hó végén lejárt, megismételjük s annak kedvező elintézését meg sürgettük. Az ideai kedvezőtlen időjárás folytán elmaradt őszi szántás biztosítása érdekében e kérésünkre a földművelésügyi miniszter a napokban, egyetértőleg a hadügyi és honvédelmi miniszterekkel, értesítette a főispánok útján az ország gazdaközönégét, hogy a gőzekéknél és motoroskéknél dolgozó mindama gépezetek és fűtők, akik valamely hadügyminiszteri vagy honvédelmi miniszteri rendelet alapján, valamint a cs. és kir. katonai parancsnokságok által szabadságoltattak, e szabadságuk lejártá után is *torálbi intézkedésig* szabadságolási helyükön maradhatnak. A szabadságolások meghosszabbítását szabályozó rendelet — értesülésünk szerint — rövidesen megjelenik.

Az abraktakarmányok árusításának szabályozása.

Lapunk mult számában közöltük a 4133. M. E. számú kormányrendeletet a takarmányozási célokra szolgáló ipari termékekért és hulladékokért kövelehető legmagasabb ár megállapításáról s e cikkek előállításának forgalomba bocsátásának és szállításának szabályozásáról. E rendelet — mint megirtuk — kiterjeszkedik a napraforgómag-, tökmag- és lenmagpogácsára, a melásra, a szárított répaszeletre és a szárított moslék- és törkölyfelekre; előírja, hogy azokat milyen minőségben kell előállítani és megszabja az azokért kövelehető határárakat. Eszerint a napraforgómagpogácsát 40, a tökmagpogácsát 47, a lenmagpogácsát pedig 40%-nál kisebb protein- és zsirtartalommal, a melaszt 45%-nál kisebb cukortartalommal, a szeszgyári tengerimosléket 37%-nál kisebb nyers protein- és zsirtartalommal és 12%-nál nagyobb víztartalommal, keményítőgyári szárított tengerimosléket 18%-nál kisebb nyers protein- és zsirtartalommal és 14%-nál nagyobb víztartalommal, szárított sörtrökölyt 25%-nál kisebb nyers protein- és zsirtartalommal és 12%-nál nagyobb víztartalommal, továbbá szárított répaszeletet 13, a szárított burgonyamosléket pedig 14%-nál nagyobb víztartalommal előállítani tilos.

A repcepogácsára csak azt írja elő a rendelet, hogy azt legalább 35% nyers protein- és zsirtartalommal kell előállítani, de annak árát és forgalomba bocsátásának módzatatait nem állapítja meg, mert az olajgyárakkal már régebben oly értelmű megegyezés jött létre, hogy az általuk előállított repcepogácsamennyiség 40%-át métermázsanként 22 K.-ert a földművelésügyi miniszter rendelkezésére bocsátják s a miniszter annak árusításával a Magyar Mezőgazdák Szövetségét és az Erőtakarmánygyár Reszvénytársaságot már meg is bízta.

A rendeletben felsorolt takarmányeműekre megállapított határárak métermázsanként a következők: napraforgómagpogácsa 38 korona, a tökmagpogácsa 43 korona, lenmagpogácsa 38 korona, melasz 18 korona, szárított répaszelet 22 korona, szeszgyári szárított moslék 32 korona, szeszgyári szárított burgonyamoslék 19 korona, keményítőgyári szárított tengerimoslék 32 korona, keményítőgyári szárított burgonyamoslék 14 korona, szárított sörtrököly 26 korona. Ez árakban bennfoglalatik a gyár rakodalmására való szállítás, berakás s a melasznál a hordóbatöltés költsege is. Az említett termékek forgalomba hozására vonatkozólag a rendelet kötelezőleg kimondja, hogy azokat az előállító ipartelepek a Korpaközpont útján tartoznak forgalomba hozni. A Korpaközpont azokat épp úgy, mint az a korpával történik, a gazdasági felügyelőségek által kiállított utalványok alapján fogja a megrendelőnek a legelőzelebbi gyárból kiutalni. A Korpaközpontot közvevítésért megállapított legmagasabb áron felül métermázsanként 50 fillér juték illeti s az e jutalékokból felmerülő költségek levonása után fennmaradó összeg a kormány által megállapítandó közcelósra fog fordíttatni.

A melaszt a cukorgyár a vevő kívánságára, a vevő által beküldött hordókban köteles szállítani s ha a vevőnek hordója nincs, a vevő kívánsága szerint, hordókat kölcsön adhat, vagy a vevő részére be is szerezhet, de kölcsönadás esetén a hordókért a melasz 100 kg.-ja után minden megkezdett hónapra legfeljebb 50 fillér kölcsönadást számíthat, a többi takarmánycikket pedig a gyárak, a vevő kívánsága szerint, ömlesztve, vagy a vevő által beküldött zsákokban szállítják, ha pedig a vevő kívánságára a szállításhoz zsákokat, ponyvakat, vagy más fedőanyagokat adnak, ezek beszerzési költseget, vagy kölcsönadást a vevőnek felszámíthatják.

Az e takarmánycikket eladása iránt előzőleg kötött szerződésekre nézve a rendelet úgy intézkedik, hogy a cukorgyárak azt a melaszt és répaszeletet, amelyre a termelési szerződések alapján a repatermelőknek igényük van, a szerződésben megállapított feltételek mellett ezentul is kötelesek a termelőknek kiadni, kötelesek a szeszgyárakkal kötött szerződések alapján a termelőknek eladott mennyiség levonása után a fennmaradó melasznak 70%-át a szeszgyárak részére beszállítani. Minden más abraktakarmányeladási szerződés e rendelet hatályának tartamára erejét veszti s a gyárak az előállított takarmányfeleket a Korpaközpont rendelkezése alól ki nem vonhatják s csak a saját állataik takarmányozására szükséges mennyiségeket tarthatják vissza. A rendelet a nedves répaszeletre, ugyszintén a friss moslék- és törkölyfelekre nem terjed ki, ezért azokat az előállító gyárak ezentul is szabadon árusíthatják. A rendeletben felsorolt takarmánycikket ezentul is csak szállítási igazolvány mellett szállíthatók, amely igazolványokat a hatóság csak a Korpaközpont utalványa vagy a földművelésügyi miniszter engedélye alapján adhatja ki. Intézkedik végül a rendelet aziránt is, hogy a Korpa-

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2. 4. SZ.

SZÁLLIT:

talai, lokodi, dorogi	tatai	tölségallai és miskolc-	tölségallai
akna-, dara-, darabos és cséplési	fejés- és tégla-	dílgogyári	darabos és építkezési
SZENET.	briktott.	moszet.	cementet.

BORSODI SZÉNÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
 BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2. 4. SZ.

SZÁLLIT:

Királdi Sajószentpéteri Balókazai Rudolftelepi és Kaszinci

akna-, cséplési és darabos

SZENET

központban a rendelet alá tartozó takarmány-cikkeket előállító gyárak is képviselve legyenek, a kereskedelemügyi minisztert hatalmazza fel, hogy ez érdekeltségek sorából a Korpaközponthoz hat rendes és 2 póttagot kiküldjön.

A gazdasági felügyelőségek már a legközelebbi napokban meg fogják kapni az utasítást arra nézve, hogy az utalványok kiadásánál minő eljárást kövessenek s a rendeletben felsorolt takarmánycikkeket vásárolni kívánó gazdáknak a gazdaságukra illetékes gazdasági felügyelőséghez kell majd fordulniok a szükséges utalványok beszerzése iránt. A szükséges abrak-takarmányt azután a beszerzett utalvány alapján rendelkezhetik meg a Korpaközponthoz (Budapest, V., Vilmos császár-ut 26. szám). A gazdasági felügyelőségek az utalványok kiadásánál természetesen figyelemmel lesznek arra, hogy a különböző takarmánycikkekből a korpát is számításhoz véve, együttesen ne állítsanak ki nagyobb mennyiségű utalványt, mint amennyi az illető gazda áthatallományának megfelel.

Darányi Ignác a mezőgazdasági helyzetről.

A Magyar Gazdaszövetség f. hó 23-iki igazgatóválasztmányi gyűlésén Darányi Ignác elnök megnyitó beszédében szívet tartott a mezőgazdaság helyzete felett. Beszédében sorra vette azokat a vadakat, amelyek a gazdaközöniséget érik, felvonította ezzel szemben a gazda helyzetét éppen nem irigylesre méltóvá tevő rendkívüli viszonyokat és bajokat, szólott a termények lefoglalása körül tapasztalt nehézségekről és vázolta a legfontosabb teendőket, amelyek a gazdavidágra a jövő esztendő előkészítése terén vannak.

A termények — ugymond — megfelelően értékesíthetők, másfelől azonban mindama szükségleti cikkek, amelyekkel a gazda dolgozik, aránytalan mérvű arakat tüntetnek fel. A gazdasági termények ára maximálva van, de a saját terméyeinkből készült ipari anyagok nincsenek maximálva. Terméyeinkben egyik család a másik után ért bennünket. Az ország nagy részében családok a búzában, családok a zabban, családok még a tengertermés eredményében is. A szüret általános csalódást hozott, amint ez előreítható volt. Ausztriában a rézgalic hiánya miatt kipusztult szőlőket alig látni, ott tehát, úgy látszik, megtalálták a módját annak, hogy rézgalicot beszerezhessenek. Mindezekhez hozzá kell számítani azt is, hogy az őszi gazdasági munkát csak igen fogyatékosan tudtuk elvégezni. A búzában jelentékeny része nincs elvetve, a további búzavetésekről pedig a beállott hideg miatt ez idén sokat nem remélhetünk.

Minden bajért, minden visszasságért, minden mizériáért is, így elsősorban az élelmiszerek drágaságáért is, a gazdaközöniséget okolják. Gazdáinkat, különösen a kisgazdákat azzal vádolják, hogy nem tartották be a határárakat. Helytelen, ha nem tartották és nem tartják be, de osztálykülönbség nélkül kérni, ki az, aki a határárakat betartja? Akik betartják, azok igen tiszteletreméltó és jóhiszemű emberek, de nagy kisebbségben vannak. Nem tartják be a határárakat rendszeresen sem az eladók, sem a vevők, sem a termelők, sem a fogyasztók és legkevésbé a jogosulatlan közvetítők. Szerinte ezek tulajdonképpen az értelmi

bünszerzők s náluk kell keresnünk minden bajnak legfőbb alapokat.

Másik panasz, hogy egyesek visszafartják a gabonát. Ha voltak ilyen esetek, akkor ezeket okát a rekvizíció módjában kell keresni. Budapestről minden válogatás nélkül megrohanták a falvakat az ügynökök és sok helyet tekintet nélkül arra, hogy mi az illetőknek a szükséglete, a közigazgatási közegek mellőzésével, figyelmen kívül hagyásával annak, hogy állathizlálásra, baromfitartásra mennyire van szüksége annak a gazdának, lefoglalták a terményeket. Nem lehet tehát csodálkoznunk, ha ez az eljárás, mely nem volt elszigetelve, bizonyos keserűséget és bizalmatlanságot hagyott hátra maga után.

Most ismét rekvizíció előtt állunk. Ha most nem változtatnak a régi rendszeren, ha nem történik gondoskodás arról, hogy mindenki visszatarthassa azt a vetőmagot, amire az el nem vetett, vagy kipusztult ősziak pótlására szükség van, akkor a jövő évi terméstől valóban nem lehet majd sok jót várnunk.

Éppen így vagyunk az állatállományról is. Ha a tengeri rekvizíciót fog, az állatállomány és hizlálásra való tekintet nélkül, akkor igazán nem lehet majd panaszodni, hogy nincsen hizott sertés. Nemesak a birtokosok, nemesak a kisgazdák, hanem még a zsellérek is, falun a kisiparosok is, szoktak hizlálni s ha ezektől a tengeri el fog vétetni, vagy ha nem kaphatnak tengerit, akkor azok a mizériák, amelyek a zsír és sertéshus tekintetében ma uralkodnak, kétszereznek, sőt háromszorosak is lesznek. A rendkívüli viszonyok rendkívüli orvoslást és rendkívüli eszközöket is igényelnek. A hatóságnak összhangban, egyöntetűen, egymást kiegészítve kellene eljárniok. Minden sérelem nyeggyennyolc óra alatt volna orvoslandó. A dolgok nem annyira bürokratikus és írásbelileg, mint inkább telefonon és táviratilag volnának intézendők.

Itt van például a forgalom lebonyolításának kérdése. Mi elismerjük, hogy most a vasutakon első a katonai szempont, de minden túlzás nélkül lehet állítani, hogy a katonai szempont teljes megóvása mellett a mainál is célszerűbben lehetne lebonyolítani a legszükségesebb közlekedési és közgazdasági forgalmat. A rendeleteket közzétenni, alkalmas módon hirdetni, kis füzetekben terjeszteni volna most egyik legsürgősebb kötelességünk. Ennek azonban a gyors változások állják útját. Az is jó lenne, ha rendelkezésünkre állana egy olyan közeg, vagy hivatal, amelytől minden ilyen függő kérdésben minden gazda bármely percben kérhetne és kaphatna megbízható felvilágosítást.

Az első kötelesség — így fejezte be nagyhatású beszédét Darányi Ignác — a bizalom fenntartása a népben. Legyen tehát a rendeletek, az elkerülhetetlen kormányintézkedések végrehajtása is bizalmat gerjesztő, akkor sokkal nagyobb lesz majd a siker is. A vérnek drága tengere folyt a magyar föld megmentéseért, amely most számunkra kétszerezsen meg van szentelve. Védjük meg tehát a gazdát okos, előrelátó és nemzeti irányú birtokpolitikával ama csábításokkal szemben, amelyek a földjétől való megválásra biztatják. Nekünk ezzel ellentétben éppen az a kötelességünk, bírjuk reá a gazdákat, hogy földjükhöz, amelyet elődeiktől

örököltek, amelyért fiaik harcoltak és vértanúsértetlenül ragaszkodjanak.

A Magyar Gazdaszövetség igazgatóválasztmányára Darányi Ignác szép szavainak hatására alatt és Bernáti István igazgató részletesen megokolt előterjesztésére bizottságot küldött ki a birtokpolitikai kérdések megvitatása és a földbirtok mozgósításának megelőzésére hitelközvetítünkkel karöltve teendő és az amerikai visszatelepítést is felölelő lépések megállapítása céljából.

Újabb kiviteli tilalmak.

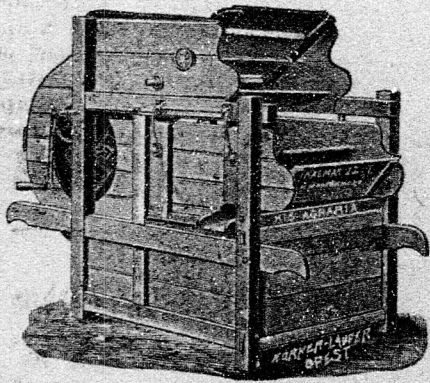
A Budapesti Közlöny folyó hó 23-iki számában közzétett 4190. M. E. számú kormányrendelet az 1908. évi XII. t. cikkbe iktatott szerződéses vámtarifánk VII. cikke alapján az osztrák császári kormányval egyetértőleg kiviteli tilalom alá veti folyó hó 24-étől számítandó érvényvel és a már kiadott kiviteli tilalmak kiegészítésével, illetve módosításával az alább felsorolt cikkeket:

A magvak, az erdészeti magvak kivételével, földidő, pálmamag, korpa, sójabab, búkkamag, szőlőmag és esontárgyümlésök magva, hársfatermés (hársfamag), vadgesztenye és makk, gödöllye, vazelin és lanolin, azbesztárak (az azbeszt-cementpala) kivételével (nemesgesztenyefa is), az összes mézgák és gyanták, másolópapíros (indigó, carbon stb), ütközőrugók, és u. n. tekercsrugók vasuti kocsik részére, sebészeti és orvosi műszerek, eszközök és segédeszközök, a lázhőmérőket beleértve és az emberi és állati betegségek felismerésére, elhárítására és leküzdésére szolgáló minden egyéb műszer, eszköz és segédeszköz, valamint az ily tárgyak részei nem kész állapotban is, távesővek, hovárdőszemüvegek, bróm és ennek összetételei, haogyasav, ammóniaköszetetelek, emberek és állatok számára való mindennemű és alakú gyógyanyag, gyógyanyagösszetétel és gyógykészítmény, ideértve az emberi és állati betegségek felismerésére, elhárítására és leküzdésére szolgáló anyagokat, összetételeket és készítményeket, mindennemű alakú és csomagolási kötésszer, szarutokok, kámfor, szappan, olajfirnisz, székénád.

Az egyidejűleg kiadott 4191. M. E. számú kormányrendelet viszont a folyó évi május hó 15-én érvénybe lépett 1697. M. E. számú kormányrendelet értelmében Ausztriával és Magyarországgal szemben hadban álló államokból vagy azok gyarmataiból és védőterületeiről származó árukra nézve fennálló behozatali tilalom alól kivételt engedélyez a 108. tarifaszám alá tartozó rumra és a 361. c) tarifaszám alá tartozó fényképezési filmekre vonatkozólag.

Népfelkelési behívás.

A hivatalos lap f. hó 23-iki számában közölt honvédelmi miniszteri rendelet értelmében a most lefolyt népfelkelési bemutató pótsemléken népfelkelési fegyveres szolgálata alkalmasnak talált 1892., 1893., 1894., valamint 1878—1890. évfolyambeli, továbbá a hadiszolgálatásokra igénybevett, de időközben a szolgálatból elbocsátott 1878—1897. évi születésű egének (hadimunkások, kocsisok, hajásárok stb.) f. évi december hó 6-án — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapjukon feltüntetett m. kir. honvédelmi biztósító, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek.

Európszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták” és „Herkules” tengerimorzsolók

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és Társa, Hódmezővásárhely
különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde.

peranesnokság székhelyén népfelkélési tényleges szolgálata bevonulni tartoznak. A további részletek tekintetében a községenként közzétett hivatalos bevonulási hirdetmények adják meg a szükséges tájékoztatást.

A vasuti „anyagárok”, mint „vadászterület”.

Egy nyitramegyei község vadászterületi bérletjének az ügyében igen érdekes és szinte döntvényértékű ítéletet mondott nemrégiben a közigazgatási bíróság, mint vadászati ügyekben legmagasabb fórum. A bérlet ur azt kérte volt, hogy a község határán végigfutó vasutesthez tartozó „földterület” vadászati joga esatoltassék az ő községi bérletéhez. Az indoklás, ha jól tudom, az volt, hogy a vasuthoz tartozó „terület” nem tesz kétszáz holdat s így a község határába számítandó be, mert önálló vadászterület nem is lehetne a törvényszabta mérték hiányában.

A közigazgatási bíróság úgy döntött, hogy meghagyandónak ítélte a régi gyakorlat alapján fennálló abbéli helyzetet, hogy a vasuthoz tartozó pályatestmenti területeken a vadászat joga azoké maradjon, akiknek a vadászterületét a vasuttest közvetlenül érinti.

Ez volt a lényeg és ennek ilyen bírói megállapítása a legörvendetesebben vet véget az utóbbi években mind gyakrabban felmerülő vadászati — ugynevezett — „fogas kérdésekben” tapasztalható zavarok egyikének.

Nézetünk szerint ennek a kérdésnek a „fogas” mivolta csak látszólagos s a logika már az első tekintetre világossá teheti a jelzett bírói felfogás kétségtelenül helyes voltát. Ezt óhajtom az alábbiakban bizonyítani.

Azok számára, akik kevésbé tájékozottak a dolog mibenlétéről, előre kell bocsátanom, hogy a vasutak tulajdonában levő ilyen vitás földterületek (vitásakká váltak t. i. vadászati szempontból) nem valami rendes birtoktestek, hanem a pályatestnek azok a keskeny oldalrészei, amelyeket általában „anyagárok” szokás nevezni s amelyek a pályatest némely részén gazos, bokros, gazdasági értelemben teljesen elhanyagolt, gidres-gödörös hosszú földszalagként jelentkeznek. A vasutépítés technikája szerint alakulnak ezek, a szükséghez képest, de nem is okvetlenül, vagy legalább is nem mindenütt és nem úgy, hogy rajtok vadászni lehessen. De ahol megvannak és ahol a vadnak jó buvóhelyet kínálnak, ott kétségtelenül megtörténhetik, hogy a környékbeli kisvadfélének időnként jó tartózkodási helyet kínálnak, tehát a velük közvetlenül határos más területek vadállományának egy részét magukhoz csalogatják. Az ilyen földszalagokon levő vad azonban mindig csak indigena és tulajdonképpen a másé; a vizi vad kivételével pontosan meg is állapítható tulajdonosé; azé tudniillik, akinek az anyagárokkal érintkező valóságos vadászterületéről a vad oda húzódik.

Most már az ilyen földszalagok helyenként vadas mivolta felkeltette némelyekben azt a nem éppen gavalléros vágyakozást, hogy a könnyű és minden áldozat nélkül való vadászatnak ily helyeken gyakorlására jogot süsse nek ki a „terület” tulajdonosának, a vasutnak

(mint jogi személynek) a javára. Hogy tehát az ily „területeket” olyannak nyilvánítsák, amelyekkel a tulajdonos-vasut, vadászat szempontjából, szabadon rendelkezik s azokat akár vadászberlet útján is értékesítheti, ha máskülönben a „terület”-nek megvan a törvényszabta kétszáz holdnyi egybefüggő kiterjedése, ami, tekintettel arra, hogy a vasutvonal vármegyéken fut át, könnyen lehet.

Idézéjellel emlegetem az ilyen „területeket”, amivel azt akarom jelezni, hogy a terület meghatározásra, vadászati szempontból, ezeknek a keskeny földszalagoknak semmi feltételük sincsen meg. És ámbár a törvény csakugyan megadja a vadászat külön jogát a kétszáz holdat tevő birtokoknak: azért a vasuti anyagárokoknak akár ezer holdakra összegezhető négyszögöllei sem tekinthetők olyan földtulajdonnak, amelyen a vadászat joga önállóan gyakorolható a tulajdonos által.

A kérdést ebből a szempontból óhajtom megvilágítani, amivel egyszersmind „fogas” mivoltát el lehet osztalni, sőt a mérlegfogát igen egyszerűen ki is lehet húzni.

Meggyőződésemet elsősorban arra alapítom, hogy a törvénynek valamely hiányossága nem jelentheti azt, hogy a szószertint vehető paragrafus most már szinte garázda módon üssön rést azon a méltányosságon, amelynek a figyelmen kívül hagyása csak a „summum jus summa iniuria” elvét erősítheti meg. A merev jog sokszor a legnagyobb igazságtalanság, még akkor is, ha az a jog csakugyan kétségtelen; hát még ha komoly szó fér hozzá, mint joghoz és ha éppen a jogbeli erejét lehet vitatni. Az, hogy valamely törvény alkotásakor a törvényhozás figyelme nem terjedt ki minden elképzelhető, előre tán nem is látható, sőt nem is sejthető eshetőségre, csak egy okkal több arra, hogy a bírói judicium bölcsessége számára szabad levegőt hagyjunk a fogyatékos paragrafus mellett. Már pedig világos dolog, hogy az 1883-iki vadásztörvény keletkezése óta eltelt harminckett év óta ilyen előre nem sejthető eshetőséget vetett felszínre a vasuti anyagárok vadászati jogi megítélésével. Ugyan kinek juthatott volna eszébe harminckett esztendővel ezelőtt az, hogy amikor a vadászat céljaira alkalmas területek ily jogviszonyait paragrafusokkal határolja, gondolnia kellene arra is, hogy lesz idő, amikor a vasuti anyagárok számára külön vadászterületi jogot akarhat kisítani valaki. Ellenben, ha erre és hasonlókra nézve nincs is nyílt utalás a törvényben: a logika és a józan ész öröktörvénye hallgatólagosan és magától értendően fűződik a szentesített teteles törvényhez mindenkor s mindenben, ez pedig azt mondja, hogy a vadászati jog önálló gyakorlása csakis olyan területeknek lehet természetes járuléka, amelyek mint önálló vadászterületek szerepelhetnek; amelyeken a vadászat gyakorlásához szükséges előfeltételek leglényegesebbjei megvannak. Ezek közt az előfeltételek közt kultúrországban legelől van az, hogy a vadászterületen vadat tenyészteni is lehessen, ne pedig csak löni azt, ami minden bizonyosság szerint csak vendégként került arra a területre, mint más valakinek a drága pénzén megvett, vagy éppen áldozatokkal tenyészített tulajdona.

Már most azt vagyok bátor kérdeni minden szakembertől, akinek logikus hozzászólása lehet a dologhoz: tekinthető-e a vasuti anyagárok olyan „területnek”, amelyen az okszerű és eredményes vadtenyésztés külön és önállóan lehetséges? Azt vagyok bátor továbbá kérdeni: vajjon tud-e valaki, akárki, a mai napig csak egyetlen egy példát is arra, hogy valamely vasut (értvén a jogi személyt) az anyagárkaiba valaha vadat telepített; vadat szaporítani és tenyészteni ott megkísérlett; hogy az odahuzódó vadat ott kellő gondozásban még áldozatok árán is részesítette, hogy vadort tartott, etetőket állított és olyasmiket tett, ami nélkül semmiféle vadászterület mai napság már fenn nem tartható? Egy szóval, hogy rendes, tisztességes, a vadászat helyes gyakorlásához nélkülözhetetlen különös intézkedésekkel igyekszik a korrekt vadászatot lehetővé tenni. Mert mindezek nélkül a vadászat orrvadászattá súlyed abban a pillanatban, amikor bizonyos az, hogy valaki egyenesen arra pályázik, hogy a más vadját lödözze olyan területen, amelyen még az a mentsége sincs, hogy öneki az odatévődő vad kárt teszen s amely terület rendes értelemezésű vadászterületnek sehogysem is nézhető. Egyebek közt azért sem, mert ha tessék-lássékképpen, a látszat kedvéért, eszébe jutna is valakinek, hogy az ilyen területen tenyészvadat bocsásson ki, az előre is céltalan volna, mert a keskeny anyagárok határai közt semmiféle vad sem marad meg állandóan. Reményilem, azt még a szörszálhasogatónak sem kell magyaráznom, hogy a rendes vadászterületen kibocsátott tenyészvad helyváltoztatódva megint más, mert az száz holddal arrább is, meg akár ezer holddal arrább is ugyanannak a tulajdonosnak a jószágá maradjon; holott az anyagárok néhány tízméternyi szélessége ezt a feltevést és reménykedést még csak meg sem engedheti.

S aztán tessék csak elképzelni az önálló anyagárok vadászatát, akinek csakis az anyagárokban szabadna mozognia s a vadat ott úgy kellene ledurrantania, hogy valamiképpen tul ne essék, vagy bukfacezzék a „rubikonon”, mert akkor már idegen „határba” kellene érte átlópódnania.

Minderre ráadásul: a rendes és arra való vadászterületek szomszédos bérletje vagy tulajdonosa szintén meg az ilyen könnyű vállalkozásu Nimród „multságát”, hisz — amint már emlittem — csakis az ő vadját puskázná az „anyagárok vadászati bérletje”, ami ugyancsak ellentétben volna az igazi vadászkorrektséggel.

A nyitramegyei bérlet urat is ezért kellett a kérésével elutasítani; mert ámbár ő lehet igen korrekt vadász s a maga rendes területével határos vonalrész vasutárkában feltétlenül jogosan vadászik is, de amikor az anyagárok olyan folytatásában vadásznék, amelylyel már más vadászterület határos, akkor ő volna az, aki ott a másét lóhetné rendszeresen, ami, jogérzület alapján, el sem képzelhető s ami a korrekt vadászat alapelveit mélyen sértené.

Mindezek után ez a „kérdés” oda zsugorodik, hogy a vasutak által hosszú időn át még csak nem is kezdeményezett abbéli kísérlettel, hogy az anyagárok önálló vadászterületté minősítsenek, végképp le kell számolni, hisz eféle

Értesítés!

A nyersanyagok és a munkaerő folytonos drágulása kényszerít bennünket arra, hogy ügyis minimális hirdetési árainkat 1916. január 1-től kezdve néhány százalékkal felemeljük.

1916. évi január 1-től fogva tehát hirdetési áraink a következők lesznek:

I. Nagy hirdetések:		OMGE. tagoknak és előfizetőinknek:	
I oldal egyszer ..	korona 140.—	I oldal egyszer ..	korona 120.—
1/2 „ „ ..	70.—	1/2 „ „ ..	60.—
1/4 „ „ ..	35.—	1/4 „ „ ..	30.—
1/8 „ „ ..	17.50	1/8 „ „ ..	15.—
1/16 „ „ ..	8.75	1/16 „ „ ..	7.50

2. Kishirdetések: minden szó egyszeri beiktatása 8 fillér, vastagabb betűvel 16 fillér Legkisebb hirdetési díj 15 szóig K 1.50. Állást keresők kishirdetéseit minden szó 3 fillér, vastagabb betűvel 10 fillér, legkisebb hirdetési díj 20 szóig 1 korona.

A „KÖZTELEK” kiadóhivatala.

jogukat ez előtt a vasutak maguk sem érezték: már azért sem is érezhették, mert az ő ilyen földtulajdonuk egészen mávalami, mint minden más földtulajdon s úgy a vétel közcélyját, mint az ily tulajdon rendeltetését tekintve, valamint az ily „területek” sajátsterü alakulatát és körülményeit figyelembevéve, igazi vadászati berendezkedés rajtok el sem képzelhető. Elődség volna az, nem pedig tisztességes vadászat. Szépen megköszönné az ilyet annak a fácnos erdőnek a vadászura, amelyen vasut visz keresztül, amelynek a bokros árkában minden fácnáját ellődözhetné a pályatestnek a vasut által erre felhatalmazta baktere.

Az egységyedüli helyes felfogás ebben a dologban azé a bölcs bírőé, aki úgy ítéli, hogy a vasuti anyagárkok vadászatiilag a velők közvetlenül határos rendes vadászterületeknek természetes részei.

Ha ezt végérvényesen megállapítottuk, akkor elmondhatjuk bölcs Kálnán királyunkkal: „de strigis. que non sunt, nulla questio fiat”. Et ől a lidércnyomástól az így úgy magyarázható hiányos törvénynyel szemben is megvéd a józan ész.

Bárony István.

Országos mezőgazdasági üzemsztatisztikai ügyosztály.

II.

A Köztelek 46. számában kimutattam, miként lehetséges az országos mezőgazdasági üzemi szakosztály és számtartási alosztályának közreműködésével az adóköteles jövedelmet a földbirtok nagyobb részén elegendő pontossággal meghatározni. Lesznek azonban oly birtokosok is szép számmal, akik a törvény világos rendelkezése dacára sem fognak rendszeres számadást vezetni és igen sok kisgazda, akik vagy nem hajlandók a községi számadásvezetők működését igénybevenni, vagy pedig nem tudnak írni és ezért még a bevételek és kiadások egyszerű bejegyzésére sem képesek. Ezeknél már aztán a földbirtok tiszta jövedelme csak hozzávetőleges becslés alapján határozható meg.

E hozzávetőleges becsléshez alapot a piaci termények holdankénti termésátlagai, az állati termelés eredményei az átlagos értékesítési árak és a helyi munkabérek szolgáltatnak. A holdankénti termésátlagok a mezőgazdasági tudósítónak az illető községekre vonatkozó jelentéseiből, a többi adatok pedig az országos statisztikai hivatal évi jeentéseiből megszereshetők és mindezek részletesen kiegészíthetők a gazdasági felügyelőktől, a gazdasági tudósítóktól és a községi előjáróságoktól beszerzett felvilágosításokból. Különben is ezen adatok beszerzése az adóösszeíró és kivétő-bizottságok feladata, bár abban az országos mezőgazdasági üzemsztatisztikai ügyosztály is sikeresen közreműködhetik.

Az országos mezőgazdasági üzemsztatisztikai ügyosztály lényegbeli feladata azonban az egész országban szerzett és feldolgozott adatok alapján oly táblázatokat összeállítani, amelyek alkalma-

zásával a fenti adatokból egy gazdaság jövedelmezősége elegendő biztonsággal megállapítható. Mivel pedig a termelési és értékesítési adatokból a bevételek összege könnyen kiszámítható, a kiadásokat illetőleg kell olyan adatokat gyűjteni és oly táblázatokat összeállítani, hogy azokból a termelési költségek összege, minden körülmények között elegendő pontosan meghatározható legyen.

Ez pedig nagy és nehéz feladat, mert bár vannak elég biztos általános számítási adataink, de ezek nem egyformán alkalmazhatók a különböző birtokosztályokban és nem az ország különböző vidékein, ahol a munkabérektől tekintve az általános gazdálkodási viszonyok, a munkások munkaképessége és a gazdasági szükségletek beszerzési árai stb. is föltötte eltérők. Így pl. az alföldi munkás nagyobb cseléd-és napszámber mellett is olcsóbban dolgozik, mint a csekélyebb bérrel is beérő román munkás; a rideg éghajlatu, hosszuteleü hegyvidéken 1 ló-vagy ökröfogat egy éven át sokkal kevesebb napon át dolgozhatik, mint az ország enyhe éghajlatu vidékein. Oda kell tehát törekedni, hogy az ország eltérő vidékeiről, lehetőleg minden járásból szereztessenek be ilyen adatok s az egyforma jellegű vidékeket körzetekbe osztva, minden körzetre külön táblázatok készíttessenek a termelési költségekről.

Tekintve most már, hogy a munkabérek, a gazdasági szükségletek ára, az időjárás és egyéb gazdálkodási viszonyok folytán évről-évre változnak, ez adatfelvételek és termelési költség-táblázatok is évről-évre módosítandók. Ezt a módosítást a már működésben lévő számtartási szakosztály nagyon megkönnyítheti amennyiben a hozzá az ország minden részéből beérkező számadásokból tényleges adatokat merithet a termelési költségek azon évi alakulásáról és ezeket csak aránylag kisebb számu vidékeken kell helyi értesítések beszerzésével kiegészíteni. De már az első fölvetél csak az egész ország minden vidékére és minden járására kiterjedő helyi kiszállások útján volna teljesíthető. Ez bizony nagy és költséges, de nem mellőzhető alapvető munkát, amelyet természetesen a statisztikai ügyosztály kiküldött szakértői teljesítenének.

A termelési költségek — mindig a földbér, trágyaérték és tőkekamat figyelembevétele nélkül — a nagy-, közép-, kis- és törpebirtokra külön-külön volnának megállapítandók, nevezetesen:

1. az évi cseléd-, évszakonkénti napszám-, szakmány, aratási és egyéb részmunkabér;
2. 1—1 ló-, 2 és 4 ökrösfogat évi fenntartási költsége, az egész éven át számítható munkanapok száma, a fogatok egynapi munkabére télen, tavaszkor, őszkor és nyáron, az évszakonkénti napi munkórak átlagos száma szerint;
3. a szálas- és korpá-takarmánynövények holdankénti termelési költsége;
4. a szemes-, kápás- és egyéb piaci növények;
5. a haszonállattenyésztés és tartási költség 1—1 darab után.

E termelési költségek kiszámításánál persze

figyelembe veendő volna, hogy a nagy- és közép-birtokon az összes gazdasági munkát bérmunkások, míg a kis- és törpebirtokon a gazda és családja végzik. De azt is számításba kellene venni, hogy a kisgazda fogattartási költsége jóval kevesebb, mint a nagy- és közép-birtokosé, amint-hogy viszont egy-egy fogat évi és napi munkateljesítménye is jóval csekélyebb.

E kirautatások alapján most már táblázatok készíttetnének arról, hogy a különböző termelési eredményekhez képest, mennyibe kerül a növényi termények és állati termékek mennyiségbeli egységének előállításai ára. Ezen táblázatokból minden körjegyzőséghez küldetnék egy-egy, az illető vidékre vonatkozó példány, azok használata megmagyaráztatnék a számtartási tanfolyamokon résztvevőknek, úgy hogy a községi adóösszeíró-bizottságoknak csak az egyes gazdák hozzávetőleges bevételét kellene kiszámítani a termés, haszonállatok száma és az értékesítési árak helyi fölvetele alapján, míg a termelési költségek a fenti táblázat segítségével volnának a termelés mennyiségéhez képest megállapíthatók. Legfeljebb az adók, armentesítési és egyéb közterhek összegét, valamint a tartozások évi kamatját kellene még külön meghatározni. Ezek a községenkénti adóösszeírások aztán a megyei vagy más kijelölt szakbizottságokhoz küldetnének be felülbírálás és helyesbítés végett.

A számtartási osztályban készített illetőleg felülvizsgált számadások bizonyára igen érdekes adatokat tartalmaznának a termelési eredményekről, az értékesítési és beszerzési árakról, a munkabérektől stb., amelyeket a statisztikai ügyosztály dolgozna fel összefoglaló kimutatásokba és tartana állandóan nyilván.

Az adókötelesjövedelem meghatározásának ez még mindig elég költséges módja, úgy hogy ily esetekben, amidőn t. i. az adókötelesektől nem szerezhető be hitelesített mérleg, csakugyan előszerűbbnek látszanék a haszonbér szerinti jövedelemmegállapítás olyformán, hogy ahhoz az azon vidék hitelesített mérlegeiben kimutatott jövedelmi átlagok szerint bizonyos százalék hozzáadatnék, vagy abból levonatnék. Ezenkívül a kis- és törpebirtokon a haszonbérjövdelemhez hozzáadatnék a gazda és családjának valószínű munkabére, illetőleg keresete.

Ez — főként az első kivetéseknél — minden esetre kényelmesebb és olcsóbb eljárásnak is látszik. Figyelembe veendő azonban, hogy ez az adókövetési eljárás nem felel meg a törvényes előírásoknak, hogy a számtartási osztály költségeit az adókötelesfelek vi-elnék, hogy maga a tényleges jövedelemkiphatolási eljárás évek folyásával mindig egyszerűbbé és könnyebbé válnék és végül, hogy egy évtized alatt az üzemsztatisztikai ügyosztály ez eljárás során oly összefoglaló adatokat nyújthatna az állam és a nagyközönség rendelkezésére, amelyek világosan feltüntetnék mezőgazdaságunk fejlődési mérvét és irányát, a fejlődést gátló körülményeket, tényleges és remélhető jövedelmét és ezenkívül birtokvásárlás vagy haszonbérlet esetén a helyi körülményekkel ismeretlennek is biztos felvila-

BÉRSZÁNTÁST

kettősrendszerű gőzeivel SZOLINSZKY JENŐ és TÁRSA

csakis 1916. évi idényre vállal:

mérnöki és bérszántó vállalat,

Telefon: JÓZSEF 51-52.

BUDAPEST, VII., DAMJANICH-UTCA 58. SZ.

gondást nyújtana a kérdéses vidék mezőgazdasági viszonyairól. Mindezek pedig úgy az állami hártás, valamint a gazdaközönség szempontjából oly felelősülhetlen előnyök, amelyek az országos mezőgazdasági üzemi és statisztikai igazgatóság létesítésének és fenntartásának nem nagy költségeit nagyon is jövedelmező befektetések tüntetik föl.

M. T.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdeklő kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, csum-változtatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadó-hivatalhoz fordulni.

Mézecet. 95. kérdés. A mézecsütésről kérünk felvilágosítást.

Felelet a 95. sz. kérdésre. Mézecsütéséhez csak a legértékesebb mézet, továbbá a mézesevények kimosására használt mosóvizet használják. A vizes mézoldatot először felforraltjuk, a tetején összegyűlt habot leszedjük. A tiszta mézoldatot először alkoholos erjedésen kell átmenni, azaz mézbort kell belőle készíteni. A mézoldat töménysége olyan legyen, hogy a kész alkoholos folyadék szeszartartalma 8-9% legyen. E célból 19-20 kilogramm mézet 80-82 kilogramm vízzel hígítunk fel és az oldatot hordóban hagyjuk ugyanoly körülmények között állni, amilyenek között a szőlőmustot kezeljük. Ha szeszartartalma alacsony volna, egészítsük azt ki tiszta szeszszel 8%-ra.

Ha az alkoholos erjedés be van fejezve, a mézbort ecetképző gombával oltjuk be. E célra legjobban használható a házilag készített borcecet tartalmazó edény fenekére leülepedett ecetágy. Ilyenek hiányában néhány márknyi megsavanyodott szőlőtörkölyt is tehetünk az alkoholos mézoldatba. Hatékony ecetágyat pirított kenyérből, lenese- vagy árpasziből is készíthetünk oly módon, hogy azt kevés borcecettel tésztavá gyurjuk. Minthogy nem rendelkezünk mindjárt oly nagymennyiségű ecetágygyal, mely a hordó egész tartalmára elég volna, kicsiben kell kezdenünk az ecetgyártást.

E célból öntsünk néhány literes palackba fél liternyi mézbort és adjunk ehhez néhány kanálnyi ecetágyat. A nyitott vagy a portól való megóvás céljából kis, rika szövettel leköttött üvegeket 25-28°-nál hagyjuk állni, mire 10-14 nap múlva azok tartalma megecetesedett. Erre körülbelül 1/2 liter legyen a tartalmuk és várunk, míg az újból beleöntött mézbort is megecetesedik. Ha nagyobb mennyiségű mézecsütést akarunk készíteni, öntsük bele a megecetesedett mézbordagokat a palack fenekén levő üledékkel együtt a hordóba és ha az izelés arról győződött meg, hogy tartalma jól megecetesedett, öntsük bele további mézbordamennyiségeket. A kész mézecsütést fejtjük palackokba, azokat dugaszoljuk be gondosan és a hordó fenekén megmaradó ecetágyat használjuk fel további ecetgyártásra. Az egyszer meg-

tisztult ecet bedugaszolt üvegekben, hűvös helyen hosszú ideig eláll.

A mézecsütést ízét nemesíthetjük, ha a hordóba vagy üvegekbe kevés tárkonyürmöt (*Artemisia Dranunculus L.*) vagy pedig babérlevelet, fahéjat, szegfűborsot, gyömbért teszünk. A kész ecetet valamely szines gyümölcslével (málna, ribiszke, meggy) megfesthetjük és esetleg kevés mézzel megedesíthetjük, máltal ize széledebb lesz.

Weiser István dr.

Késői őszi rozs. 94. kérdés. Mi a véleményük az őszi rozs késői vetéséről?

T. J.

Felelet a 94. sz. kérdésre. Az őszi rozsról ismeretes, hogy tavasszal már nem igen bokrosodik, illetve jóval bevesőbb és rövidebb ideig, mint a buza, mely ha gyengén megy is a telbe, sőt ha késő vetésnél a hó alatt is két ki, némileg kedvező időben és nem nagyon sovány talajon még tavasszal is eléggé megbokrosodhat és így az elkészített búzavetés is megfelelő termést adhat. A telbe ritkasan merő rozs azonban tavasszal is ritka szokott maradni és ezért kellő bokrosodásának még ősszel való biztosítására korábban is szokás vetni az őszi búzával. Ezért mondják általában, hogy a rozsvetésnek ideje szeptember, legkésőbb pedig október hava, azonban van az a példa, hogy még a novemberben, sőt később vetett őszi rozs is különösen gazdag talajon és enyhe fekvésben, jól sikerült, sőt kivételesen ilyen viszonyok között ott, ahol a korábbi vetés folytán tulságos bujaságot érte el a rozs telig, szándékosan elkevese is vetik a rozst. A későn vetett rozs sikerülte elsősorban az időjárástól függ: ha hosszú az őszi, a későn vetett rozs nem zord fekvésben és gazdag talajon a tél beálltaig még kellően megbokrosodhat, vagy ha lassu és kedvező a kítava-zodás és a melegebb idő nem áll be hirtelenül és korán, a rozs még tavasszal is eléggé megerősödhet, bár másrészt a rozs a búzával hamarabb hagyja abba a bokrosodást és siet szárbamenni. De mivel az időjárást előre nem tudhatni, másrészt, mint említettük, a rozs sokkal kevésbé képes a hiányos bokrosodást tavasszal utána pótolni, mint a buza, azért sokkal kockázatosabb a rozsnak elkészített vetése a búzáénál és azért csak elvétve fordul elő az az eset, hogy még november elején tul őszi rozst vessenek, míg különösen az a földön a még karácsonykor vetett őszi buza nem megy ritkaságzámba még bekezdőben sem. De egyébként is a rozsnak kései vetése csak jó kulturában lévő gazdag talajon kecsgethető sikerrel, hol a talaj jósága is előmozdítja és lehetővé teszi alkalmas időjárásban a kelő bokrosodást. Ilyen talajon pedig még mindig biztosabb őszi búzát vetni, ha a rozsvetéssel nagyon elkéstünk. Egyébként pedig még a télen vetett rozs is csak úgy kikelhet a hó alatt, mint a buza, később szárbá is mehet és termést is hozhat, de hogy mennyit, az persze attól függ, hogy mily mértékben bokrosodhat meg tavasszal. Ennek a lehetősége pedig, mint említettük, jóval kisebb, mint a búzával, a rozs kései vetése tehát jóval érzékenyebben befolyásolja a termést és jóval kockázatosabb, mint a búzáé és ezért nem is gyakorolják és nem is ajánlják a rozs elkészített vetését.

A gazdaközönség köréből.

Mezőgazdasági szempontok a kárpáti falvak újraépítésénél.

A törvény által megkövetelt iskolán, templomon kívül az új falvakban gondoskodjunk szövetkezett, gazdakör stb. létesítéséhez szükséges megfelelő helyiségről, sőt egészséges, megfelelő kocsmáról is, mert ez is hozzátartozik a falusi élethez.

Minden lakásnak legyen legalább 400 □-öl területű házikertje, burgonya, bab, zöldség, gyümölcs-termesztésre. A felvidéki falvakban sok lakás mellől ez hiányzik, így 2-3 kg. napi főzéshez szükséges burgonyaért, a 3-4 km. távolságra fekvő mezőkre kell járkalni, ami sok időt vesz igénybe. A házikert a jó háziasszony kincses bányája, amelyből nemcsak a házi szükségletét látja el, hanem azonfelül egy 400 □-öl területből még 200-300 K.-t is kiárul egy nyáron. Erőből már nem egyszer győzött meg.

A gazdasági épületek elhelyezésénél és létesítésénél a helyi viszonyokkal alaposan tisztában lévő szakemberek véleményét kell meghallgatni. A szekereknek legyen védett helyük bent az udvaron és ne a nyílt uccán, mint ezt a felvidéki községekben több helyt láttam.

A gazdasági épületek közül az istállóknak nagyobbaknak, egészségesebbeknek kell lenni, mint eddig voltak.

Az elemi iskolák mellől ne hiányozzék a faskolák, a nagyobb községekben pedig, hol a lakosság túlnyomó része földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozik, ott a gazdasági álló népiskola elhelyezésére még most kell gondoskodni. Ezek az iskolák fogják nekünk a nép kezében lévő föld erejét meghódítani.

Közintézmények létesítése most a tömeges építkezéseknél aránylag nem okoz nagy nehézséget, míg később igen. Gondoljunk csak arra, még a bekezdőben is mennyi gyűlésezés, tanácskozás, irka-írka kellett ahhoz, amíg mondjuk csak egy iskolát felépíthettek.

Azokat a nagy terheket, melyeket a most dúló háború ránk rakott, elbírhajjuk, ha a föld termőerejét, kincseit az eddiginél az egész vonalon jobban kihasználjuk. Azonban ehhez alapos gazdasági népnevelés szükséges, amelynek mindjárt a serdülő gyermekkorban meg kell kezdődnie.

(Rimaszombat)

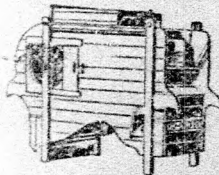
Szőke Mihály.

Ki az uzsorás?

A legdivatosabb jelző a napilapok hasábjain a termelők kapzsisága. Ennek csakis a gazdak az okai. Mert ki bizonyította már be a gazdak közül, hogy ez igazán csak üres jelszó — belső tartalom nélkül —, mert amit a termelő az idejében keserves esztendőben nyer, az mind eltörpülhet azoknak az üzemeknek a haszna mellett, amelyek a gazda termelvényeit dolgozzák fel. Nézzük csak meg a malmok, cukorgyárak, olajgyárak, keményítő- stb. gyárak mérlegét, mily hatalmas a kimutatott hasznuk is. De ezen gyárakról nem zeng semmifele ének, a kapzsi, az uzsorás, a telhetetlen egyedül a gazda, az a termelő, ki hajnalban gonddal kel és késő este száz és száz baj után gonddal fekszik le.

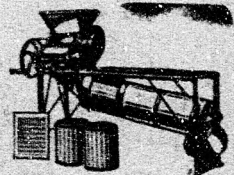
Cséplőgépek, rosták, triórök.

Elsőrendű szerkezet és kivitel, 43 éves tapasztalat, olcsó árak a fogyasztóknak, eladási költségek áthárítása nélkül.

UMRATH és TÁRSA,

Budapest, V., Vilmos-császársz. ut 60. sz.

Gyártunk: lokomobilokat, utimozdonyokat, gőzcséplőgépeket, szalmasajtókat, szalmakazalozókat, járgányokat, cséplő- és tisztítógépeket, takarmánykészítőgépeket, vető- és aratógépeket, borsajtókat, szivattyukat.

Gazdagon illusztrált árjegyzék kívánatra ingyen.

B

Szerény véleményem szerint, az OMGE. üzemi osztályának volna kötelessége minden konjunktúra mellett kiszámítani azt az árat, amelyet termelvényei megérnek. Mert ennek híján (hiteles kalkuláció híján) a gazda csak sötétben tapogatózik és alacsony áron ad tul termelvényen.

Ma már tudnunk kellene, hogy mit ér a cukorrépa a mai cukor-, szept., melasz- stb. arak mellett. Ugy, gondolom szerint, mindenki kalkulálhat, de ha az OMGE. szakértői útján egy filerre megállapítja a termelvény értékesülését, úgy azt egy gyár sem fogja kifogásolhatni.

Nagyon felelősségetes a tekintetes szerkesztőség, ha tájékoztat nyújtana arról, hogy pl. mennyibe értékesül ma a cukorrépa? *Mennyit lehet kérni ma a cukorrépáért?*

Üdvös lenne kiszámítani azt is, hogy mennyibe értékesül ma 100 q buza felőrölve? Mert én 100 q buza felőrölésénél 1050 K. nyershasznót számítottam ki. Az a gazda tehát, aki buza-termésének 25% át szegődmény gyanánt őrletti meg a c-éledjének, nem 36 1/2 K.-as búzát, hanem csak 26 K. értékűt mér, mert a különbözet a malmok zsebébe vándorol. Bátor vagyok már most arra kérni az illetékes tényezőket, hogy a malmok tu zott nyereségkedése ellen tegyék meg idejekorán a *kellő és hatásos intézkedést*, mert máskülönben a c-éledék a szokott szegődménygabonából nem fognak megélhetni és a gazda lesz kénytelen pótolni a hiányt, amelyből pedig a c-élednek egy filléryi haszna nem lesz, mert a pótlást ismét a malom fogja mint főös nyereséget felretenni.

Például egy c-éled 1/4 évi járandósága 250 kg. buza 100 kg. rozs, Ezen 350 kg.-ból tavaly 100 kg.-ként 64 kg. lisztet kapott, tehát 224 kg. lisztet és a megfelelő korpát (körülből 22 kg.-ot 100 kg.-ként) vagyis 77 kg.-ot. Összesen mintegy 300 kg. őrleményt. A mai becsérésnél pedig alig kapnak 220 kg. őrleményt, a korpát semmit. Ifyformán a gazdatól kéri a pótlást, mit meg is fognak kapni, ha az őrleési díjakat a kormány *sűrűsösen* nem rendez. Kérésünk igazságos és jogosult, csak végre kell hajtani.

Győrmegei.

Előfizetési felhívás.

A „Köztelek” jelen évfolyama vége felé járván, felkerjük t. előfizetőinket, hogy a folyó évi előfizetési díjak hátralékát mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy az év végén felhalmozódó munkák között a lap küldésében fennakadás ne legyen. Az egyesület t. tagjai lapunkat tagsági díjuk fejében minden külön fizetés nélkül kapják és a lappal együtt teljesen díjlanul kapják meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület évenként megjelenő évkönyvét.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület évi tagdíja 24 korona, beiratási díj 10 korona.

Előfizetési árak:

Egész évre	24 kor.
Fél évre	12 „
Negyed évre	6 „

A tagdíjak az OMGE. pénztárhoz (Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. szám), előfizetési pénzek a „Köztelek” kiadóhivatalához (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25., Köztelek) küldendők.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1701
Seyről-másról	1702
A vasúti „anyagárok” mint „vadászterület”	1707
Országos mezőgazdasági üzemstatistikai ügyosztály	1708
A gazdaközönség köréből	1709
Levélszakröy	1709
Vegyesek	1710

Lapunk mai számához. — Bársony István hatvanéves. — Halálozás. — A katonák karácsonya. — A kendertermelés biztosítása. — A Liptóvármegyei Gazdasági Egyesület. — A Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület. — G. apjárutveleli bizottság. — Csikóvásárlás a hadsereg részére. — A hortobágyi halgazdaság. — Eladó szeszmoslék

Kerakedelem, törszó	1713
Szerkesztői üzenetek	1714

Lapunk mai számához csatoltan küldjük szét tagjainknak az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1913-14. és 1914-15. évi évkönyvét, mely az egyesület múlt és ezévi működéséről a december 12-én megtartandó közgyűlés elé terjesztendő évi jelentést tartalmazza. Az évkönyvet az OMGE. tagjai ingyen kapják.

Bársony István hatvanéves. E hó 15-én töltötte be Bársony István, lapunk kiváló és általános népszerűségének örvendő munkatársa élete hatvanadik esztendőjét, 1855. november 15-én született a fchérvármegyei Kereztecs s bar eleinte a jogi pályára készült, hajama és tehetsége hamar az irodalom munkáit soriba vezette őt, 1881-ben lépett az Egyetértés szerkesztőségének kötelekébe, majd a Házak, később a Magyar Hírlap és több szépirodalmi lapunk heisó munkatársává lett. 1907 óta pedig a hivatalos Budapesti Közöny felelős szerkesztője. Lapunknak immar két évtizede a rendes dolgozótársa és pár éve főmunkatársa „Vadászat” című rovatunknak. Hangulatos tárcái olvasóközönségünk körében általános kedveltségnek örvendenek s a „Köztelek” mindig büszke volt és marad rá, hogy a természeti leírásoknak ezt az istenadta tehe séggel megáldott művészet, a tiszta és nemes magyar iránynak ezt a kiváló mesterét, a vadászat férfias sportjának ezt az elsőrendű szaktekintélyét a maga legszorosabb gárdájához számíthatja. Mi pedig, akik Bársony Istvánnak nemcsak az írásában gyönyörködhetünk, hanem akik az ő kedves, izig-vér g magyar egyéniséget személyes érintkezésből, az együttes munka és a baráti együttléte óráiban is szeretni tanultuk: szívből kívánjuk neki, vajha a Gondviselés, amely hatvanadik életévét oly fiatalos erőben és munkakedvben engedte megérnie, még sok-sok éven át megtartaná őt, mint igazi jó barát nekünk s mint a toll hívtott és kispadhatatlan termékenységu meserát a magyar irodalomnak.

Halálozás. Kiskároői és lehotai *Lehoczky* Ferenc főldbirtokos, az OMGE. tagja, életének 48 ik évében meghalt Ricsalmoson Nyugodjon békében.

A katonák karácsonyára a „Hangya” s a hozzátartozó szövetkezetek 1500 koronát adományoztak.

A kendertermelés biztosítása. A Liptóvármegyei Gazdasági Egyesület az év kezdetével fordult a fődművelésügyi miniszterhez, hogy a Bácska kendertermelői gazdái meg kellő időben méltányos áron megfelelő mennyiségű és elegendő kendervetőmaggal láttassanak el. A kendertermeléssel foglalkozó gazdák egyenlőre panaszkodnak, hogy kendermagot kevés van forgalomban, hogy a jövő tavasz alküségletét csak csekély részben fogja fedezni. 60-70 koronáról a kendermag ára 400 koronára szökött fel. A kendermagot a kereskedők összevásárolták és csak bizalmas üzletfeleiknek adnak árut. A gazdák tapasztalata szerint a kendertermelés a Bácskában lényegesen csökkent. A legmegbízhatóbb magot a bácskai kendertermelők a tengeri közt termelték. Az amerikai rendszerű négyzetes tengeriművelés az egyesület nagyobbbaranyu munkássága folytán különösen a kendertermelő vidékeken öltött nagyobb arányokat, miután itt legbelterjesebb a gazdálkodás. A keresztermelés kizárja a sorok közti szokásos kendermagtermelést. Ahol a négyzetes tengeriművelés beállta, nmes és kevés a munkaerő, ott a gyom elnyomja a zsenge kentert és elfullad. A tavalyi sok csapadék és munkahiány a kendermagtermelést lényegesen csökkentették. A tisztán vetett magtermelésre szánt kender maghozója (nőnemű kender) a porodás, a virágos (hümmű) kender által nincs kellőleg beporozva, így terméshozama csekélyebb, ez oknál fogva ily módon kevés vető kendermagot termel a kisgazda. Megemlíti a felterjesztés, hogy a baretérről hazakerült sebesült, beteg és szabadságot gazdák álltása szelet Orosz Lengyelországban sok kendermagot termelnek.

A Liptóvármegyei Gazdasági Egyesület *Thuranszery* Zoltán elnöklété alatt igazgatóválasztmányi gyűlést tartott. *Pongrácz* Emil úttár előterjesztése nyomán a választmány elhatározta, hogy mozzalmat indít az oroszduita kárpáti falvak érdekeiben és főleg gazdasági gépekkel és eszközökkel segítik gazdátársakat. Az egyesület buzdítására a liptóvármegyei gazdák erősen kivették a részüket a hadikölcsönjgyezsből is. Az egyesület ügyéze ajánkozott, hogy a 43-50 éves népfőkelők fölmentéshez szükséges úriapokat kellő számban megszerzi és a gazdákknak rendelkezésre bocsátja. *Gadli* Henrik több indítványára a főzo gabirókat megkeresik, hogy azoktól, akik hadisegélyt éveznek és a gazdasági munkákban nem akarnak résztvenni, vonják meg a hadisegélyt. Ezenkívül letárgyalták a legutóbbi gyűlés óta megjelent kormányrendeleteket és leiratokat.

A Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület *Maiáth* Géza gróf elnöklété alatt tartott igazgatóválasztmányi gyűlésen *Siklaci* Ivan úttár ismertette a háborúval kapcsolatos s a mezőgazdaságot érdekő kormányrendeleteket. A Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesületnek a dohánybevéltási árak fölmeleése, a Biharvármegyei Gazdasági Egyesületnek mezőgazdasági bogánrok és kovácok fölmentése tárgyában s a Temesvármegyei Gazdasági Egyesületnek a hadifogyók s a mezőgazdasági helyzet rendezése ügyében a kormányhoz intézett feltételezések

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R. T.

(Gyártelep és iroda: VARGAKERT, Délisor 19.)

Ajánlja régi árakban:

Tolórendszerü „**HORTOBÁGYI-DRILL**”, kanalas rendszerü „**HAZAI-DRILL**”
műtrágyaszóróval kombinált „**NAPOLEON-DRILL**”

vetőgépeit, mely sorba vet és sorba trágyáz, továbbá egyetemes acélekéket S V jegyü 2-, 3-, 4-tagu boro-
nákat, tárcsás répvágókat, dobrendszerü szecs kavagókat, kukoricaültető- és morzsolókat.

Sziveskedjék árajánlatot kérni.

a választmány határozata értelmében az egyesület hasonló értelmű feliratokkal támogatja. A GEÖB. végrehajtó-bizottságába 3 évre küldettek *Mátyás Géza* gróf, *Buttler Ervin* báró és *Füzely Gyula*. A december 12-iki gazdagülésen az egyesületet *Mátyás Géza* gróf, *Buttler Ervin* báró, *Han ély Gyula*, *Mocsány Sándor* dr. és *Sklaki Ivan* titkar fogják képviselni. Az egyesület gondoskodni fog a gazdák hányzó szegőd-ménygabonájának és tavaszi vetőmagszükségletének beszerzéséről. Felir az egyesület a földművelési minisztériumban, hogy a tavaszi búzának örletését, illetőleg forgalombahozatálát 1916. március 31-ig tiltsa be, továbbá, hogy a hadügyi minisztériumtól a vármegye szükségletére 10 vagon kénsavas ammóniák kiutalását eszközölje ki. Az oroszultta sárosi vidéken épülő Nógrádfalva hisgazdái részére gazdasági gépeket és eszközöket gyűjt a vármegye gazdái közt.

Gyapjuárvédelmi bizottság. A honvédelmi miniszter közhírré teszi, hogy a folyó évi október hó 18-án kelet 14.559. eln. 20/b. számú, a gyapjuészletek hadicelokra való igénybevétele tárgyában kiadott honvédelmi miniszteri rendelet 5 § értelmében szervezett *gyapjuárvédelmi bizottság* közlelbbi címe: *Kereskedelemügyi m. kir. minisztérium ipari műszaki ügyosztálya*, Budapest, II. Lanehd ueca 1-3.

Esikóvásárlás a hadsereg részére. A hadügyi minisztérium különös szult helyez arra, hogy a hároméves esikók a es. és kir. esikótelepek részére lehetőleg közvetlen a tenyésztőktől szerzessenek be, utasította ezért a loavató bizottságokat, hogy a tenyészőkkel az 1916. évi tavaszi esikóvásárlások iránt már most érintkezésbe lépjenek. Ennélfogva a miskolci es. és kir. 7. sz. loavató bizottság felhívja a tenyésztőket, kiknek 1916. év tavaszán eladó hároméves esikói lesznek, hogy azokat november hó 30-áig a bizottságnál bejelentésük. A esikótelepek részére vásárlandó esikók minőségét illetőleg a bizottság tájékoztatásul a következőkre hívja fel a tenyésztők figyelmét. A esikótelepek részére csakis hároméves esikók vásároltának. A esikók minimális

mértéke 157 cm. Hátaslónak megfelelő alkat, jó vér, hibátlan mozgás kívántatik. A esikó származásának hiteles igazolása feltétlenül szükséges. A megvett esikók azonnal a legelőre mennek, és csak olyanok vehetők meg, melyeknek farka nincs levágva. Olyan esikók, melyek a tavaszi sorozás alkalmával a felsorolt igényeknek bármely okból nem felelnek meg, de rendes fejlődést feltételezve, előrelátólag idővel meg fognak felelni, a tulajdonos kívánságára a bizottság által előjegyzésbe vevetők és az őszi sorozás alkalmával újra megtekinthetők. A bizottság a bejelentett esikókat május, június és július hónapokban a nagyobb tenyésztőknél a helyszínen tekint meg, kisebb tenyésztők egyes központokba fognak összegyűjteni. Olyan vidéken, ahol a gazdák tulajdonában is található esikótelepekre alkalmas anyag van, esikóvásárok fognak kiírattni.

Eladó szeszmoslék. A december hó 31-ig terjedő időszakban a Mayer sevski-marofi cégnél (Horvátország) összesen 4823 kg., a Hirschl Ödön kolozsvári cégnél mintegy 1000 q szeszmoslék kerül eladásra.

Időjárás.

Budapest, nov. 24.

Az elmúlt hét folyamán (november 18-24.) beköszöntött a tél minden kellékével, ami a telet téllé teszi: hóval és nagy fagygyal. Az utóbbi néhány hét rendellenes enyhesége után elag szokatlanul esett a hirtelen és meglehetősen kiméletlen hideg, valamint a többi vidéken hatalmas hó.

Ez az utóbbi nemesett mindenütt. A Dunántul csak mutatóban járt, nem sok helyen esett és azt is keveset. Többet havazott a Duna-Tisza közén, de itt sem annyit, hogy a hét végére (nov. 24.) összefüggő és mérhető réteg maradt volna. Már a Tisza balpartján, különösen ennek keleti részein kiadósan mondható a hó, amely máig is elég jelentős rétegvastagságban van meg, jó lehet 1-2 havas napra a hét legelején nem következőt frissebb hó. A Bihar hegységhez nyugat felől simuló leposabb tájakon egész

20 cm.-ig menő rétegvastagság állapítható meg. A Tisza-Maros szögében is jelentős hőmennyiség esett, még pedig viharral, azonban nem volt maradandó, úgy hogy ma jelentősebb rétegvastagságban csak Temes és Krassó vármegyék található széles vidékeken összefüggő hólepel. Erdélyben már hatalmasan havazott és ott ma is mindenütt található hó, helyenként igen tetemes vastagságban. Így a esiki és görgényi havasokban métereken felel van hó ma is. A hó mennyisége tehát nyugatról kelet felé egyre gyarapszik. A havazásnak ez az eloszlása hozza magával, hogy az északi Felvidéken aránylag kevés és hó távolról sem annyi, mint Erdélyben. A részleteket illetően utalok a mai táblázat hórétgrovatára.

A hórétg után leginkább a hideg végértérteket érdeklik a gazdát. Jobb igazodás kedvéért ezuttal nem csapadéktérképet rajzoltam (hiszen az ugyis csak keleten mutatna tetemesebb változást, egyébként pedig megegyeznek a mult-hetivel), hanem a heten át észlelt legalacsonyabb hőmérsékleti adatokból szerkesztettem térképet, tekintet nélkül a napra, amelyen ezek beállottak. A térkép megértéséhez semmiféle magyarázat sem kell. Egyebekben pedig csak az jegyzendő meg, hogy nagy hidegek ismét ödése, azaz gyakorisága is körübeül olyan kepet mutat, minőt a végtetes adatok eloszlása. Így a Dunántul csak egyszer volt 6 fokig lemanó hideg, az ország közepe táján már többször ismétlődött a heten -7-9 fok és Erdélyben szinte mindennapos volt a -10° körüli alsó határ. A részleteket illetően szintén utalok a táblázat megfelelő rovatára, ahol a hőmérséklet alsó határpontjainak vidékenkénti átlagai találhatóak.

Sávoły Ferenc dr.

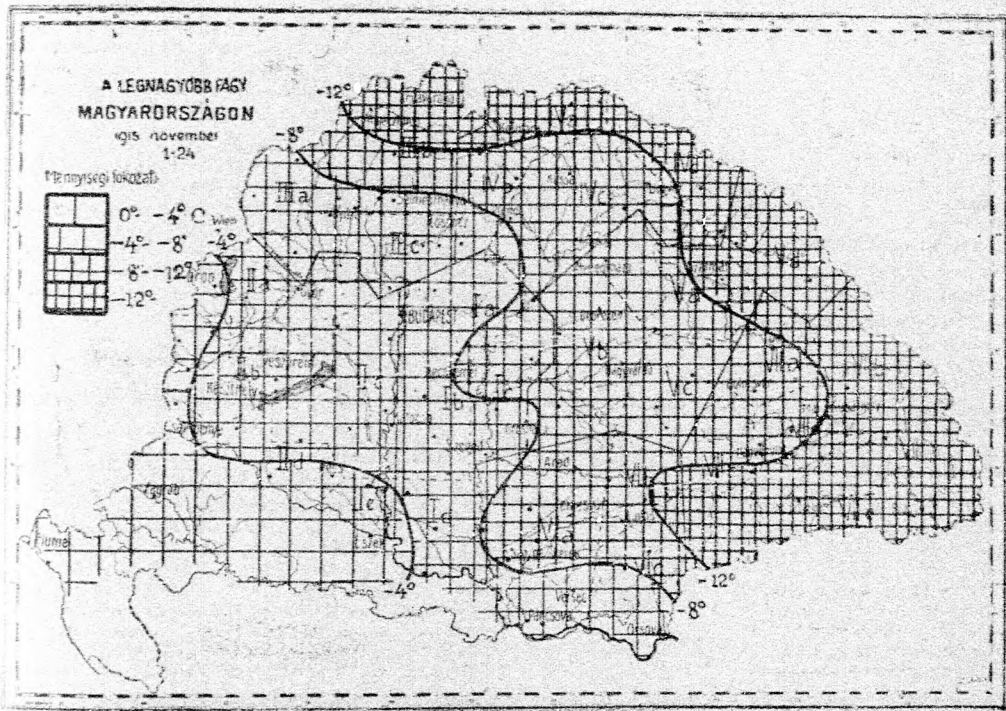
Csapadékeloszlás és hőmérséklet.

(1915. november hó.)

Vidék	Rendes havi esés XI/1-30.	Tenyészes esés XI/1-24. milliméter	Csapadék aránya esés XI/1-24.	Rendes havi esés XI/18-24.	Tenyészes havi esés XI/18-24.	Átlagos leg-nagyobb fagy C°	Hórétg XI/24. cm.
I. a	43	42	11	2 2	0 0	- 6	—
I. b	43	58	11	3 0	0 0	- 6	—
I. c	40	52	12	2 3	0 0	- 6	—
I. d	44	56	11	3 8	0 5	- 4	—
II. a	44	40	6	2 6	0 5	- 4	—
II. b	57	58	7	3 4	1 0	- 4	—
II. c	50	52	19	2 4	1 0	- 5	—
II. d	85	60	10	3 5	1 2	- 4	—
III. a	51	84	11	3 9	1 5	- 3	—
III. b	47	33	8	2 6	-0 1	- 4	3
III. c	58	55	10	1 0	-2 1	-11	12
III. d	61	46	10	2 6	0 0	- 6	1
IV. a	33	60	10	0 3	-3 4	- 2	9
IV. b	51	40	10	0 4	-2 0	- 9	3
IV. c	47	63	11	1 9	-1 2	- 9	2
IV. d	68	63	12	0 9	-1 3	-10	6
V. a	55	74	13	2 5	-1 7	-10	7
V. b	42	47	11	2 5	-1 2	- 9	1
V. c	57	77	13	2 4	-1 8	-10	23
V. d	70	61	11	0 5	-3 4	-12	15
VI. a	44	57	10	4 0	-1 0	- 7	1
VI. b	56	80	13	3 5	-1 0	- 8	5
VI. c	58	70	11	3 6	0 5	- 6	3
VII. a	43	37	10	1 7	-3 9	-12	9
VII. b	33	64	9	1 0	-4 0	-12	28
VII. c	41	47	9	1 8	-3 4	-12	20
VII. d	34	40	7	1 8	-2 8	-11	4
VIII. a	34	43	7	1 2	-2 3	-11	10
VIII. b	31	37	7	0 5	-3 8	-12	12

NYILTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A térkép felosztása vármegyék szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = déli, é. = észak.)

- Duna-Tisza köze: a) Heves, Szolnok (Tisza jobbpartja). — b) Pest. — c) Szolnok (Tisza balpartja) Csongrád. — d) Bács.
- Duna jobbpartja: a) Moson, Sopron, Vas k., Győr, Komárom — b) Vas ny., Zala, Veszprém. — c) Fejér, Tolna, Somogy. é. — d) Somogy d., Baranya ny. — e) Baranya k.
- Duna balpartja: a) Pozsony é., Nyitra é. — b) Trencsén, Turóc, Árva, Liptó, Zólyom. — c) Pozsony d., Nyitra d., Bars Honf., Nógrád.
- Tisza jobbpartja: a) Szepes, Sáros. — b) Gömör. — c) Borsod, Abauj, Zemplén d., Ung d., Bereg d. — d) Zemplén é., Ung é., Bereg é.
- Tisza balpartja: a) Szabolcs, Szatmár. — b) Hajdu, Békés, Bihar k. — c) Bihar ny., Szilágy k. — d) Máramaros.
- Tisza-Maros szöge: a) Csanád, Arad ny., Torontál, Temes. — b) Arad k., Krassó é. — c) Krassó d.
- Királyhágón tal: a) Szolnokdéboka, Kolozs k. — b) Besztercenaszód, Marostorda k., Udvarhely é. — c) Kolozs ny., Tordaaranyos ny., Alsófehér ny., Hunyad. — d) Tordaaranyos k., Marostorda ny., Kisküküllő, Alsófehér k. — e) Szeben, Fogaras, Brassó. — f) Nagyküküllő, Háromszék, Udvarhely d., Csik.

Uzamben levő, kintinő kaban tartott Fowler gyártmányu
gőzekészlet
 azonnali szállításra eladó. Érdeklődések „Alkalmi vétel”
 fel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 948

MEGJELENT:

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
 az OMGE. igazgatója a GEOSZ. titkára

szervezésében a

**KÖZTELEK
 ZSEBNAPTÁR**

1916. évi folyama.

A „Köztelek Zsebnaptár” huszonketedik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképpeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaptól és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára OMGE. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel 4 K.

Megrendelhető a

„KÖZTELEK” kiadóhivatalában,
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Pannonia Kender- és Lenipar R.-T. biharmegyei bérgazdaságában

45 darab szimmentali-bonyhádi keresztelésű jó tehén, 51 darab növendékmalha szimmentali-friz keresztelésűből, 1 darab friz és 1 darab szimmentali fiatal tenyészbika eladó. 950

Az állatok megtekinthetők a biharmegyei Tiszaradvány pusztán, vasúti állomás Cséffá. Kocsai állomáshoz kérendő. — Ajánlatok fenti részv. társ. hoz Budapest, V., József-tér 2. (telefon 39-92) nyújtandók be.

Szopós és részben leállás alatt levő, tenyésztésre alkalmas fajta

hollandi üsző és bikaborjú

successive való szállításra, nagyobb mennyiségben eladó. Érdeklődők válasza „F. M. 936” jeligen a kiadóhivatalba kéretik. 936

Kimutatás a ragadós állathetőségek elterjedéséről.

(Bredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
 1915. november 24

A betegség neve	Fertőzve volt		Múlt heti állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	77	95	99	112	74	79
Veszétség	277	289	288	304	150	157
Takonykór	37	54	34	51	11	13
Száj- és körömfájás	405	2745	424	2567	2369	18305
Juhhimió	9	9	9	9	21	33
Ivorsz. hóly. kiütés	1	1	1	3	4	8
Rühkór	195	397	195	360	48	156
Bivalyvész	41	79	47	82	28	60
Sertésorbánc	98	186	68	179	45	81
Sertésvész	481	1855	504	2040	318	1412

Ausztriában 1915. év nov. 24-én fertőzve volt: veszétséggel 46 k. 48 u., takonykórral 15 k. 17 u., ragadós száj- és körömfájással 935 k. 13657 u., sertésvészszel 76 k. 168 u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonatózsdéről.

1915. november 26.

A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonasztyálynak jelentése a „Köztelek” részére.)

Gabonaművekben üzletkötések nem történtek. Az országos rekvirálások folytán az üzlet teljesen szünetel.

Budapesti fakarmányvásár. (A székesfevárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Nov. 26.

Hozatalok és árak.

Szállastakarmányok.	Fölhozatal:	Árak mértékbenként állókban:
Régi széna I. rendű, ó.	20 szekér	1500-1800
„ „ II. „ „ ó.	88 „	1000-1400
„ „ I. „ „ új (csak június-júliusban)	„	„
Régi széna II. rendű új (csak június-júliusban)	„	„
Moharszéna	80 „	1600-2200
Luce naszéna	5 „	1600-2100
Zabos-bükkönyszéna	15 „	1500-1900
Összesen szállastakarmány	208 szekér.	
Átlag 1300 kg. Összes súly	270,400 kilogramm.	

Szalma s alomfélék.	Átlag 1300 kg.	Összes súly
Alomszalma	40 szekér	800-1100
Zsupszalma	8 „	1200-1500
Szalmaszeeska	2 „	1400-1500
Retiszéna III. r. csomagolásra	12 „	800-900
Összesen szalmaféle	62 szekér.	
Átlag 1300 kg. Összes súly	80,600 kilogramm.	

A vásár irányszata s forgalma: Legtöbb széna érkezett Ócsáról, G. óról és Bugviról. Legtöbb szalma érkezett Ütöről, Monorról és Soroksárról. A kínálat: elegendő volt. A vevők száma: rendez volt. A kereslet: élénk volt. Az árak a vásár folyamán emelkedtek.

A budapesti tojástőzsde árjegyzései.

1915. november 25.

Tiszavidéki eredeti	210	— K.
Hátbázi	270	— K.
Kosáru (4 ² darab 1 korona) átszámítva	33 1/2	— K.
Irányzat: szilárd.		
Időjárás: havas, esős.		
Megjegyzések: áruhiány.		

Örlemények és abraktakarmányok

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Az abraktakarmánycikkék árai a következők voltak Budapesten zsákkal teljes vagonrakomány esetén 100 kilogrammonként:

Finom korpa	—	Maximális ár 18-50 K.
Görömb korpa	—	
Rozskorpa	—	
Budapesti gyári repcepogácsa	51	— 52
Lukullus maximált ára 1-0 kilónként		
zsák nélküli négyt gyár vagonvételében	38	—
zsákkal vasúthoz	43	— 30
kicsinyen	40	—
zsákkal vasúthoz	45	— 30

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége árusztyálynak jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok: Az állítólag bekövetkező ármérséklés a vevőket nagyon tartózkodókká hangolta, aminek következtében az üzlet igen szűk kereteken belül történt. Az üzlet redukálási következtében a diszószir ára is lemeresülődött, míg a szalonuárák mindezek dacára tartottak maradtak.

Jegyzések:

I. r. teher forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsiakarmányok vételénél, nehez minőségű — 730-735 K.
 Könnyebb minőségű — 720-725 K.
 Elsőrendű perzselt (paraszt) szalonna — — K.
 I. r. pestvárosi diszószir, nagy hordókban 820 — K.
 100 kg-ként, minden levonás nélkül.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a kereslet e héten is nagy arányokat öltött és különösen osztrák cégek keresetek sürgetésére finomított szeszt azonnali szállításra és 2-30 K.-val drágabb árákat engedélyeztek a magyar maximális áraknál, csak hogy finomított szeszt kaphassanak. A magas ár egyeseket eladásra buzdított és aránytalan tétel kelt el másokézból is. A készletheány így még érezhetőbb lett és most már a vevők kisebb készletek szállításával is megelégszenek, csak hogy üzletforgalmuk fenntartását ne szenvedjen.

A szindikátusz szigorúan a maximális áron ad el finomított szeszt, azonban vevők 365-470 K.-t is engedélyeznek, csak hogy finomított szeszt kaphassanak.

D-naturált szesz szilárd és etenk kereslet mellett nagyban 335 K.-ért, kisebb tételekben 140 K.-ért kelt el.

M. gazdasági szeszgyárak részéről nyersszesz szállítások még mindig győren érkeznek a II. osztályba és kontingens nyersszeszben eladások a teljes maximális árban létesültek.

Maximális árak nagyban:

	1915. évi totemény
Kontingens nyersszesz adó és adópótlék nélkül	— 120 — K.
Kontingens finomított szesz adó és adópótlék nélkül	— 40 —
Finomított szesz adózva	360 — 370 —
Denaturált szesz	— 135 —

A sertésüzlet heti szemléje.

(Az Országos Sertéskereskedelmi Egyesület heti jelentése.)

1915. november hó 21.

Az elmúlt hét sertésüzletét a hanyatló árak jellemzik. Ennek főleg a jelentékeny felhajtás az oka, amit egyrészt a bizonytalanság, másrészt a számitatlan bizalmi nehézség idézett elő. A bizalmi bizonytalanság teljesen lehetetlenné vált, mert a tengerivásárlási engedélyekkel kukoricát nem lehet beszerezni. A fennmaradt sertésüzlet, ahova az elmúlt héten 9157 darab sertés került fel, napról-napra esőkentek az árak, ha nem is nagymértékben. A hét végén fiatal I. r. zsirsertés 0-40-460 fillér, II. r. 5-40-600 fillér, öreg I. r. 560-580 f., II. r. 5-40-520 filléren kelt el. A soványsertésüzletben csak néhány,

Orosz fogoly földművesek

részére

: téli ruhákat :

szállít jó minőségben, olcsó áron

NEUMANN M. ruhaárúháza, cs. és kir. udvari és kamarai szállító,
 Budapest, IV., Múzeum-körut I. sz.

100-200 kg-os vészelt, valamint vészeltlen süldők keresettek. A könnyebb, beállítani való süldőkben és malacokban a kínálat nagyobb volt, az árak hányattak a csekély kereslet folytán. 100-140 kg-os átvészelt sertések 500-530 fillér, 170-200 kg-os 540-550 fillér, 100-130 kg-os vészeltelenek 480-500 fillér, 60-80 kg-os 40-450 filléren vásárolhattak. A bécsi vásáron a változatlan felhajtással (5854 darab) szemben álló gyengébb kereslet folytán az elsőrendű zsirsertés ára 5-10 fillérral (50-55-560, kiv. 565 fillér) a középminőségűeké 20 fillérral (520-540 fillér), a könnyebb árú 40 fillérral (330-400 fillér) esett. A zsiradékárak változatlan maradt, Zsir 860 K, három- és negydarabos szalonna 720 K, ötadarabos 715 K. Sertésbuz 470 K. Valamennyi 100 kg-ként számítva.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1915. november 25.

Felhajtott:	Árak
Jobb minőségű csikó	4 drb 700--
Könnyű kocsi (jukker)	42 " 820-1100
Nehéz kocsi (hintós)	37 " 680-1040
Igás kocsi (nyugati vér)	34 " 800-2600
Igás kocsi könnyű	246 " 420-700
Fuvaroslovak	45 " 290-480
Parasztlovak	52 " 140-280
Alarendelt minőség	162 " 50-550
Összesen	622 drb
Eladatlan maradt	378 drb

Irányszat: közép. Székesfőváros levágására vásárolt 71 darabot 101-550 K-ig.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1915. november 22.

Felhajtott:	Árak
Magyarországból	2904 drb juh 34 drb kecske
Szerbiából	" juh " kecske
Összesen	2904 drb juh 34 drb kecske
Eladatlan maradt	drb juh - drb kecske

Á r a k

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

Hizott ürü	kg.	páronként
188-192 fill.		kor.
Feljavított juhok	170-184	"
Kiverő juhok (anya)	120-180	"
Kisorolt kosok	140-164	"
Burvaszörű	140-170	"
Keeskék	140-160	"
Báránycok	"	"

Irányszat: élénk volt, az árak 8-10 fillérral emelkedtek kilogrammonként.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1915. november 23.

Árak: (kilogrammonként élőszuliban élőkben)

Fölhozott:	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	127 drb 270-300	240-268
" rugott "	22 " 180-210	
" leszurt "	"	
" éves növendék "	"	
Ausztriából élő bárány	"	

Árak: (kor. értékben páronként)

Magyarországból élő bárány	drb	
Ausztriából élő bárány	"	
" leszurt bárány	"	
Összesen	149 drb	

Eladatlan maradt - darab élő borjú, - darab rugott borjú, - darab élő bárány, - darab leszurt bárány.
Irányszat: lanyha volt, az árak 50-60 fillérral kilogrammonként hanyattlottak.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1915. november 25.

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Uj felhajtás	3479 drb
Mult vásárról visszamaradt	"
Összeg	3479 drb
Eladatlan vágóhidra	"

Minőség szerint:	Nem szerint:
Elsőrendű hizott	20 drb
Másodrendű	3371 "
Alarendelt minőség	31 "
Növendékmарha	5 "
Bivaly	52 "
Összeg	3479 drb

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	688 drb
Magyar tarka	2741 "
Bivaly	52 "
Horvátországi marhák	"
Ausztriai marhák	"
Összeg	3479 drb

Á r a k (100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélküli fillérekben.)

1915. november 25.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	270-290	240-268	200-238
Tarka hizott ökör	290-320	250-288	210-248
Konzerv ökör	"	"	"
Tehén	240-270	212-238	190-210
Bika	260-300	228-258	190-224
Növendékmарha	"	170-220	"
Bivaly	"	180-224	"

Irányszat: lanyha volt, az árak jobb minőségűeknél 10-20 K-val, közepes és gyengébb minőségűeknél 15-20 koronával métermázsánként hanyattlottak.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1915. november 25.

Heti felhajtás	Erkezett vagon	Erkezett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
nov. 19-től				
nov. 25-ig	255	8718	9589	492

Napi árak fillérben

N a p	Öreg nehéz páronként 300-350 kg	Páronként 300 kg-on felül	Páronként 220-300 kilogramm	Könnnyű 220 kg	Husos fajta
1) nov. 19.	500-520	650-660	630-640	540-600	-
nov. 25.	520-530	650-660	620-630	550-620	-

1) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. élőszul és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányszat: szilárd, az árak 10 fillérral emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlító telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz páronként	400 kg. felül	fillérig
Öreg közép	300-400 kg.	"
Fiatal nehéz élőszuliban	320 kg. felüli súly	620-630 "
Fiatal közép	250-300 kg.	620-630 "
Fiatal könnyű	250 kg.	"

A hizott sertésüzlet irányszata: szilárd.
Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúrdási szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete jelentése.)
1915. november 26.

Sertésveszén átment sertések	kilogrammig	fillér
60-100		490-500
100-120		500-510
120-160		510-520
160-200		520-530
Sertésveszén át nem ment	60-100	480-490
"	100-120	490-500
"	120-160	500-510
"	160-200	510-520

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedménnyel.
Irányszat: élénk.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományostól VIII. kerület, Népszínház-utca 22.) a „Köztelek” részére.)
1915. november 24.

Sertésveszén átment sertések	kilogrammig	fillér
60-100		500-520
100-120		520-530
120-160		530-530
160-200		530-540
Sertésveszén át nem ment	60-100	480-480
"	100-120	480-500
"	120-160	500-510
"	160-200	510-520

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányszat: lanyha.

Jelentés a folyó hó 20 án Bécs-St.-Marxon megtartott szabad marha- és vesztegvásárról.

Felhajtott a szabad marhavásárra:

Allatnem: ökör bika tehén bivaly összesen
334 120 592 1038 darab

Felhajtás a vesztegvásárra nem volt.

Oszlatyozás.

Szabadvásáron: Vesztegvásáron:

Hizómarha	775 drb	Hizómarha	10 drb
Csontosmarha	261 "	Csontosmarha	"
Összesen	1036 drb	Összesen	10 drb

Irányszat: a felhajtás 200 darabnál nagyobb volt, mint a mult szombati vásáron. A konzerv vásárlói élénk kereslete miatt összes minőségűek árai 6-8 koronával emelkedtek. Mészárosok áruira kereslet nem volt.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1915. november 25.

Fölhajtás:

Magyarországból	drb	Árak:	fillér
Galiciából	102	Angol husos ürük	
Osztrák tartományokból	"	Első hizott ürü	200-210
Összesen	102	Középm. hiz. ürü	
		Selejtes juh	
		Anyja juh	

Irányszat: csekély felhajtás és jó minőségű áru szerint jó ár értett el.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1915. november 25.

Fölhozatal:

Magyarországból élő borjú	drb	Árak	(kg.-ként élőkben élts szuliban)
Magyarországból leölt	"	I. oszt.	II. oszt.
Ausztriából élő	"	342-360	
Ausztriából leölt	4040	302-340	240-300
Magyarországból leölt bárány	"	"	"
Ausztriából leölt	88	"	K. párja
Magyarországból „zsirsertés	"	460-560	
Ausztriából „hussertés	2105	400-490	
Magyarországból leölt juh	"	"	
Ausztriából leölt	500	280-360	
Összesen	6733 db.		

Irányszat: lanyha, a kínálat 500 darabnál nagyobb, mint a mult csütörtökön volt. Elsőrendű borjú 20 fillérral, a többi 40-50 fillérral olcsóbbult. Zsirsertés 40 fillérral, hussertés 20-30 fillérral olcsóbbult. Juh pedig 20-30 fillérral olcsóbbult.

Választási malacok kerestetnek!

Keresek azonnali vagy későbbi átvételre 6-12 hetes választási malacot, 100 darabos falkától egész 2000 darabig.

Ertesítések BRILL LAJOS sertésbizományoshoz, Budapest, VIII., Kenyérmező-utca 6. sz. alá kéretnek. Telefon: József 31-77.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1915. november 22.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
drb		drb	
Hízott s legelőmarhá-		Hízott marha	1506
ban felhajtás	1506	Legelőmarha (Wie-	
Csontozni való mar-		dew.)	
bában felhajtás	746	Csontozni való	746
Összesen	2252	Összesen	2252
Kiadatlan maradt	375		

Származási hely szerint:

Magyarországi		Nem szerint:	
Magyarországi	270	Ökör	653
Galiciai és bukovinai		Bika	413
Oszttrák tartományok-		Tehén	1186
ból	1992	Bivaly	
Boszniai		Összesen	2252
Összesen	2262	Összesen	2252

(Árak 100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör: tarka			
Galiciai hízott ökör			
Tarka hízott ökör	322-350	275-305	240-270
Bikák	240-290		
Hízott tehén	230-300		
Legelőmarha			
Kisgazdák hízó ökre	240-250		
Csontozni való marha	150-210		
Bivaly			
Konzervára (sojt)			

Irányzat: a kínálat 400 darabbal kevesebb volt, mint a múlt hétfői vásáron, miután a konzervgyártásra állatok nem vásároltak, a vásár igen csendes volt a múlt hétfői árak mellett. Bika és csontozni való marha árai változtak.

Gazdasági téli gyapottakarókat

ugy lovak mint munkások részére 140x190 cm. nagyságban bérmentve K 12. szállítási és rendeléseket későbbi szállításra is elfogad:

„SOHR” lóokrócs szállítási telepe Somgyuszil.

Tekintve, hogy csak korlátolt mennyiség áll rendelkezésre, ajánlatos a szükségletet biztosítani.

Bécsi sertésvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1915. november 23.

Főelhajtás:		Szarmazás szerint:	
Minőség szerint:	drb	Magyarországból	drb
Hussértés	1490	Magyarországból	1038
Zsirsértés	3142	zsirfajta	3142
Összesen	4632	Galicziából	
		Oszttr. tartományok-	
		ból	442
		Németbirodalomtól	
Kiadatlan maradt	189	Összesen	4622

(Árak kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsértés	560-585 kiv.
Középsértés	510-550
Öreg sertés	510-550
Könnyű és szedett sertés	340-460
Süldő (lengyel, erdélyi)	320-450 kiv.

Irányzat: hízott sertés a kisebb felhajtás miatt szilárd, elsőrendű zsirsértés 5 fillérel drágábban került el, a többi minőségű a múlt hétfői árat megtartotta. Hussértés, dacára a kevesebb kínálati szemben, a múlt hétfői árat nagy mértékben megtartotta.

Szerkesztői üzenetek.

B. R. M. A. A hibernus néven hirdetett sertéstakaróanyag Budapesti Vágóhid-uca 10. sz. alatt az Album ngvár R. T. (Fattiger és T. sa) készíti. A hibernus friss marhavérből, buzakarmányiszorból, finom buzakorpából, keves szapor és szensavas-mészöl készült. Ezen anyagokat oly arányban keverik, hogy a kész termék körülbelül 20-22% nyers proteint tartalmazzon. A gyártás menete a következő: Werner Pfeiffer-fer-féle keverőgépben összekeverik a fenti anyagokat és a ragadó keveréket rövidített hegypráson keresztül át, amelyek napraforgóalakú szemeket sajtolnak ki a pépből. A nedves szemeket 10-12°C-on auli hőmérsékletnél eleinte vákuumban, később szártárolókon szárítják. A mondottakból következik, hogy az előállításához nagyobb berendezés szükséges. A hibernus eddig fokozatosan sertéshizalásnál használták, proteindús melletakaróanyag gyanánt. Szárnyasokkal, tudomásunk szerint, még etették; valószínű azonban, hogy összetételére való tekintettel szárnyas is jól értékesíthető. Etetése akár egymagában, akár más szemes-takaróanyaggal felerősítve keverve kísérhető meg. Szalmát beszerezése végett forduljon Sierer M. Fiai vásárcsere társaságához. Dr. W. I.

Bárló. Közepes mennyiségű igásvaakkal naponta 10 kg. felprózott nyers burgonya etethető, ha a burgonya egészséges és tisztára lett mosva. Azt azonban nem ajánljuk, hogy 24 órával etetés előtt szeszskával és korpával keverve állni hagyja, hanem úgy a felaprózás, valamint az említett takarmányokkal való keverés inkább csak etetés előtt történjen. A lovat fokozatosan kell a nyers burgonyához szoktatni és pedig 1 kg.-mal kezdve 2-2 naponként addig szaporítsa azt 1 kg.-mal, míg a teljes adagot eléri. A ló a nyers burgonyát épp oly jól használja ki, mint a főttet, de utóbbi természetesen sokkal nagyobb mennyiségben etethető. Kétségkívül csak akkor okoz a nyers burgonya, ha hirtelen sokat etetünk, vagy ha a burgonya földes vagy rothlott. Cs. I.

S. I. Nosztalg. Párónként 90 kg. súlyú 10 hónapos mangalica-ülőőnek a következő adagolás felel meg: párónként és naponta 1 kg. korpá, 1 1/4 kg. tengeridára, 14 kg. olajpogácsa és 0.3 kg. nyerscukor. A párónként 35 kg. súlyú 4 hónapos malacok párónként és naponta a következő takarmányt kaphatják: 0.4 kg. korpá, 0.6 kg. tengeridára, 1.1 kg. olajpogácsa és 0.1 kg. nyerscukor. Mivel mind a kétételes sertés még növekedik, később többet kell velük etetni, de a különféle takarmányok közötti arány akkor is körülbelül ilyen maradhat. Cs. I.

G. K. Thru. Besorozott kancáját a tényleges elviteltől csak úgy mentheti meg, ha hiteles törzskönyvi lappal igazolja, hogy kiváló származású tenyészkanca, vagyha valamely országos tájfajta törzskönyvébe van bevezetve. Más mentsége, sajnós, nincs, mert első a háborús érdek.

Özv. E. Gy. Ostfiaszsonyfa. Téli könnyű munkában 100 kg. élőszulra s naponta a következő adagolás elegendő: a vöröstarka jarmosökrököt: 6 kg. tavaszi szalma, 4 kg. polyva és 10 ek. 10 kg. biborhereszene és 5 kg. buzakorpa. Ha több biborherét etetnek, kevesebb korpá is elegendő, mert 1 2/3 kg. biborhereszene 1 kg. korpát helyettesít. Így pl. 6 kg. takarmányzsalma, 4 kg. polyvalórék és 18.5 kg. biborhereszene elegendőleg teszi a korpát. A jóm-nőségű réti széna körülbelül 15%-kal tápanyagban, mint a biborheré. Ha tehát februártól kezdve réti szénával helyettesíti a biborherét, 15%-kal kevesebb szénát etethet. Ha az ökrök tavaszi nehézmunkát végeznek, több korpá etetendő. Így pl. igen megerősítő szántás alkalmával a következő adagolás felel meg 1000 kg. élőszulra és naponta: 6 kg. takarmányzsalma, 4 kg. polyvalórék, 15 kg. réti széna és 10 kg. korpá. Adataink könnyen átszámíthatók az ökröknek becsles útján, vagy marhamérleggel megállapított állagos élőszulra. Cs. I.

N. S. Ny. M. A. 1581. M. E. számú rendelet csupán a gyapju há árára vonatkozott, a gyapju „ársulása” néve azonban rendelkezéseket nem tartalmazott. Az 1581. M. E. számú rendeletben megállapított határokat az újabb, 346. M. E. számú rendelet is érvényben tartja, ebbe a tekintetben tehát az új rendelkezések a gazdaság néve változást nem jelentenek. Ezenben a gyapju adásvételét az újabb rendelkezések, nevezetesen a gyapju-készletek igénybevételére vonatkozó 14599. számú rendelet lényegesen módosítja. Erre néve a Köztelek 43. számának „Egyről-másról” rovata közlelőbbi tájékoztatást szolgáltat. Cs. I.

H. G. Radócz. Mivel a szesgyári burgonyamoslék, valamint a melész bashajtólóg hatnak, csak akkor tanácsos a kettőt egymással összekeverve etetni, ha ezt a keveréket mérsékelten etetjük, pl. 1000 kg. élőszulra s naponta legfeljebb 80 litert. Ebben az esetben 3 kg. melész keverhető 1 hl. moslékhoz. Cs. I.

B. J. Budapest. A választ még a múlt hónapban megadtuk.

Uj. N. T. Orvosi. Egy 16 soros mérleggyászóróval ellátott vetőgép vonásához 4 (négy) ló szükséges. Sp.

VÉDJÜK MEG A MAI ÉRTÉKES ÁLLATÁLLOMÁNYT!

A BORJAK felnevelése legjobban sikerül, ha mindjárt születésük után beoltatjuk azokat **borjutüdőlob és borjuvérhas** ellen.

Mert: ezek a ragálycsirák a legveszedelmesebbek az ujszülöttekre és ezek ellenében módunkban van szérumozással **HATÉKONYAN** védekezni. ||

A megfelelő szérumok hazánkban **A Jenner-Pasteur Intézetben** VIII., Rökk-Szállás-u. 39. szám alatt készülnek.

Az Intézet első és eredeti termelési helye hazánkban az összes állatorvógyászati szérumoknak és a készítmények államilag felülvizsgálatának.

Beigazolandó, CATERPILLAR SZÁNTÓGÉPÜNK

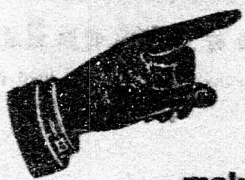
abszolút üzembiztossága és minden talajra alkalmas volta iránt.

hajlandók vagyunk komoly vételszándéku gazdaságoknak Caterpillar motoros szántókészletünket hosszabb időtartamu próbaszántásra szállítani.

A galántal nemzetközi versenyen a CATERPILLAR érte el a legkedvezőbb szántási eredményt: a legrovidebb idő és a legcsökélyebb benzinfogyasztás mellett.

Holt CATERPILLAR Company Vezérképviselője, Budapest, V. ker., Hold-utca 15. szám.

Közeledünk célunkhoz

mely kezdettől fogva az volt, hogy mindenkinek ismernie kell a lysoformot, a jelenkor legtökéletesebb fertőtlenítő szerét.

De nem elég, ha ismerik, használni is kell minden házban, minden családnál, hiszen az intelligens közönség közreműködése nélkül lehetetlen a járványokat leküzdeni. A **Lysoform** olcsó, nem mérgező, kellemes illatu, gyorsan és biztosan fertőtlenít és szagtalanít. Katonáknak nélkülözhetetlen. Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Vigyázzunk a lysoform névre és a védjegyre; óvakodjunk utánzatoktól! Eredeti üveg **90** fillér, egy lysoform-szappan **K 1.20**, egy üveg fodormenta-lysoform szájviz **K 1.60**.

Bárminek kívánatra ingyen küldünk egy „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Ujpesten.

ELFER M. olajgyára, WIEN, I., KRUGERSTRASSE 3.

előnyös árakon azonnal szállit:

**gépolajat,
hengerolajat,
gépzsirt,
benzint,
petroleumot,
nyersolajat motorhajtásra,
kocsikenőcsöt.**

**Tessék árajánlatot kérni! :: Magyar levelezés!
Raktár az ország számos nagyobb városában.**

EREDETI STOCK MOTOREKE

nagyszámu rendelés folytán csak
októberi szállításra kapható.
1200 gép üzemben.

6 éves referenciák tartósságra. Számos utánrendelés.

VEZÉRKÉPVISELET:

MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

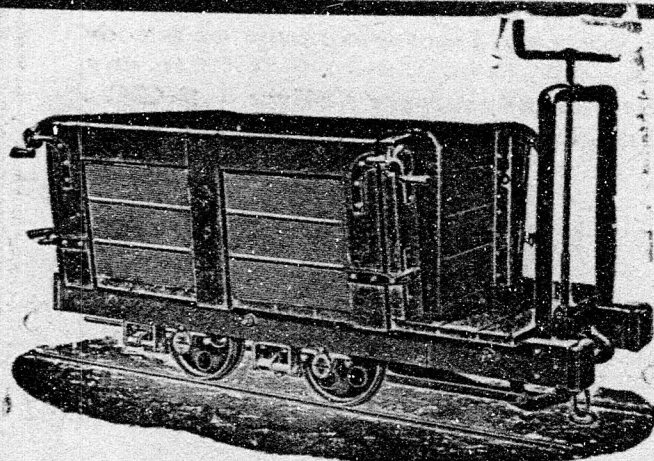
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖKÖK MÉRNÖKI IRDÁJA,
BUDAPEST, VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 45., I. EM.
TELEFON: 76-94. SÜRGÖNYCIM: DIPLINGS.

Bérlet megszűnése folytán **eladó mint-
egy 400 darab husmerinó
anyajuh, 24 kos, 150 bány.**

Kiváló tenyészanyag. **Klár István**
gazdasága, **Nyirbogát, Szabolcs m.**

Eladó birtok

Nagykarolytól egy órányira, sík, befásított, szabályos táblákban levő volt grófi birtok, a vidék legjobb, legszebbnek tartott birtoka. Birtok 1000 m. föld, 84 hold feltörhető kaszálón kívül többi jóminőségű szántóföld. Masszív elegendő tégla gazdasági épületekkel. Fásított parkban levő 7 szobás urilakással, vasútállomástól 1/4 órányira, tulajdonos halála miatt az örökösök vetésével együtt m. holdanként (120 □-al) 625. kor.-ért eladják. Vételhez 250.000 korona elegendő. Ajánlatok közvetlenül az eladóhoz „1000 holdas” jellegre, dupla birtokban, a kiadóhivatalba kéretnek.

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T.
Keskenyvágányú Vasutosztálya Budapest, V.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, tervezése és építése.

A Győri Vagongyár gyártmányainak eladása.

Költségvetések és mérnöki látogatás ingyen!

Eladó tisztavérű, nagy, fehér York-
shire-tenyészetünkből származó
30 darab 4 hónapos kan,

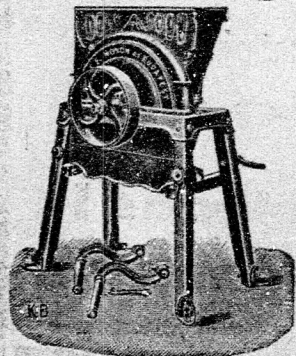
darabonként **350 K** árban,
Gutmannovce pusztánkon átvéve.

Báró GUTMANN-féle jószágigazgatósa, Orahovica, Slavonia.

Az üllőiuti honvéd huszárlaktanyában Geréby János
huszárfőhadnagy tulajdonát képező **2 db. herélt kitűnő**
hátuló eladó.

Az egyik tarka, 168 cm. magas, 6 éves, **3000 K**. A másik
sötétpej, 6 éves, 168 cm. magas, **4000 K**. Együtt kocsi-
ban is jártak. Felvilágosítással szolgál **Martinovich**
Péter, Szabadszállás. Telefon 2 környék.

**Idénygépek: Szecskavágók, répavágók,
hengeres és tárcsás darálók,
tengerimorzsolók kézi- és
erőhajtásra, olajpogácsatorók,
gyökmosógépek, takarmányfüllesztők stb.**

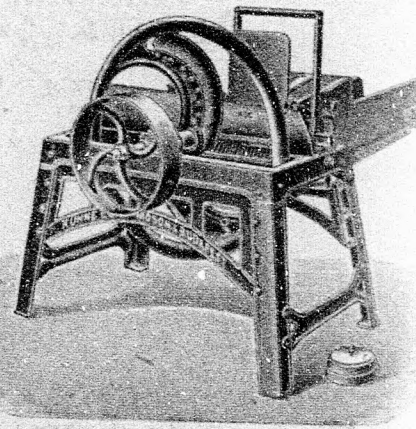

„KÜHNE” mezőgazdasági
gépgyár r.-t. **MOSON.**

Főraktár:

BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: **Debrecen, Kaposvár,
Szabadka, Temesvár.**

Teljes

**takarmánykészítő-
berendezések.**

Hadifoglyoknak télkabákák és öltönyök

Trikó vagy barchend
ing és alsónadrág,
kötött mellény,
takaró, katona-ing,
alsónadrág és kapca
ágynemű, szalmazsák.

Gu'mann J. és Tsa

Budapest, VII., Rákóczi-ut 16. sz.
Sürgőnycim: Textilgutmann, Budapest.
Kérjen min'azott ajánlatot!

Sertésenyésztők

nyelmebe **A sertés**
ajánljuk:
Magyarországban
írta: Enosé DÖRNER SÉLA.
Ára 7-80 korona.

54 éves tapasztalataim
a hazai sertés-
tenyésztés és biz-
talan terén. írta: Fodor Antal.
Ára 1-60 korona.

A sertésbizlet.
írta: Bátor György.
Ára 2 korona.

A sertés javítása
és bizlása. írta: Rusy Pál.
Ára 2 korona.

Vegrendelhetők a „PÁTRIA”
-t gazdasági szakkönyv-
kereskedésében BUDAPEST
X., Üllői-ut 35. (Köztelék.)

Bámulatosan olcsó kerítések!

Felülmulhatatlanul leg-élvezetesebb,
legkönnyebben kezelhető és leg-
olcsóbb kerítésanyag a világhírű

„Hungária”- sodronyfonat

melynek kiválóságát számtalan
elismerőlevél is bizonyítja.

Magyar gyártmány. Szabadalmazott gépeken és csak
ha ganyozott sodronyból készült.

Megrendelhető az egyedi készítésű

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronygyártó, fonat gyártmányos pontos és gyors készítésű.
Budapest VIII., Üllői-ut 48. II.

Ovakodjunk silány utáztatoktól!

Ovakodjunk silány utáztatoktól!

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

PONYVA- ÉS ZSÁKKÖLCSÖNZO-INTÉZET

ponyva- és zsákkereskedő

PATAK HUGÓ, Budapest, V., Hold-utca 29. szám. Telefon 156—76.
Iroda: V., Alkotmány-u. 19. 715 Fióktelep: Fiume, Baross-kikötő.

Megjelent az új könyvkatalógus!

Ingyen küldi a „Pátria” r.-t. Könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Ha

bérbeadó birtoka van vagy bérletet keres,

Közölje címét a

Magyar Földbérlok Országos Szövetésége

birtokosztályával, mely

dijmentesen nyilvántartja
a bérbeadó birtokok leírását és bérletkeresőket.

Földbérlok Lapja

című hivatalos lapjában az összes
bérbeadó birtokok és bérletkeresők
megtalálhatók.

Mutatványszám ingyen.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 24. sz.

A requirált vörös-
réz mosóüstök he-
lyett horganyzott
acéllemezből készült

mosóüstöket

azonkívül

főzőüstöket

is szállít és részletes leírással
dijmentesen szolgál az

ALFA-SEPARATOR R.-T.,

Budapest, VI., Lomb-utca II.

Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!
GEDULDIGER HUGÓ
 ruggyantabélyeggyár, vésőintéző, Combarnyemda és
 peccsébélyeggyár,
 Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 17. sz.
 Répés árjegyzék ingyen.

**MAGYAR MOSÓGÉPGYÁR-
 MŰVEK RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG**
 Telefonszám: József 6-41. Telefonszám: József 6-41.
BUDAPEST, IX., DANDAR-U. 23.

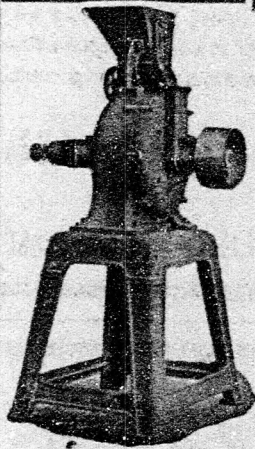
Berendezünk teljes gőzmosódákat, gőzkonyhákat kórházak, szegényházak, munkástelepek, kaszárnyák fogházak, hadihajók stb. részére. — Fertőtlenítő készülékek! — Mosodaberendezések kézi- és erőhajtásra, mosó- és tisztítóintézetek, továbbá szállók, intézetek, zárdák, gyógyintézetek, fürdők, magányosok stb. használatára. — Centrifugálgépek mindenemű kézműves és ipari célokra.

„Dandar” mintamosóda a gyártelepen

OLAJIPAR TÁRSASÁG
 Budapest, VI., Andrássy-ut 12.
 Gyár: Rákospalota.

Gyártmányai: repceolaj, legfinomabb tábla- és étolajok; gép-, motorhajtó- és hengerolajok. Mindenféle autóolajok, zsiradékok, technikai és merev gépszírok; olajpogácsák.

Dieselmotorhajtáshoz
NYERSOLAJ
 Kenőolajok ~ Motorbenzin
 Terpentinolaj. Firnisz. Lakkok.
 Rézkénpor. Amerikai gyanták.
VAJDA PAL, lakk-, kencegyár,
 Budapest, V., Lipót-körút 4. :: :: Telefon 62-79.

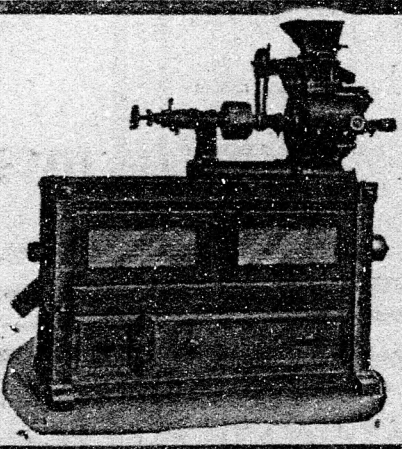

**Lisztőrlő- és daráló-
 malmok álló kövekkel**

Tiszta kenyérlisztet készít! Erő- és kézihajtásra. Mágneskészülékkel a vasrészek felfogására! Egyszerű szerkezet! Szakember nem kell!

Használtat minden iparágban, mindenféle anyag megőrlésére.

DÉNES B. betétitársaság
 Budapest, Vilmos-császár-ut 61/B.

Új német gyártmányon

**kétrendszerű
 motorekéket**

ajánlhatok januári szállításra. Munkaképesség garantálva.

BÉKESI LAJOS

BUDAPEST, VII. KERÜLET, ALMASSI-TÉR 8. SZÁM.

U adómi és magán itkárnak

ajánlok 29 éves, keresztény okleveles gazda, kitűnő praxissal. Előrendű mezőgazdasági és kereskedelmi szakérő. Uradalmak és főurak közötti iródtájának vezetését elvállalja. Megkereséseket a kiadó továbbítja.

Belga ménnek

3-4 évesek eladók.

Franz Graf Seilern'sche Gestütsleitung in Lukow, bei Holleschau in Währen. ← Jegyzék leirással együtt kívánatra ingyen küldetik.

**Nincs többé
 hushiány!!**

Sózott
 Tengerihalat színhúst 1 K 60 kg.-ként
 Klipphalat... „ 2 kor.

Háztartások, kórházak, népkonyhák, fogolytáborok, katonaság részére, valamint

hering-et, szardiniákat, halkonzerveket szállít a

Magyar Halkonzervgyár és Halkereskedelmi R.-T. WELLEMINSKY és GOTTLIEB Budapest, VI., Vágány-u. 12.

Kicsinyben kapható a fióküzletekben;

Központi vásárcsarnok, Rákóczi-téri vásárcsarnok, Batthyányi-téri vásárcsarnok, Garai-téri vásárcsarnok, Ferdinánd-téri vásárcsarnok.

Elkészítési módról leírás ingyen!

Veszünk minden mennyiségben következő árukat:

gyapjút, csert, gubacsot, mézet, káposztát, diót, szénát, szalmát, bört, tűzifát, állatokat és minden néven nevezendő gazdasági terméket.

Mezőgazdasági Forgalmi és Értékesítő Vállalat, Budapest, IX., Üllői-ut 55. sz.

Haci foglyok részére

posztóköpeny, meleg bélelt, bluzok, nadrágok, solétszürkek, használtak, jó állapotban, igen olcsón

L. PRESSBURGER & SOHN-nál, WIEN, XX., Treustrasse 52.

Intézőnek ajánl azik

qualifikált, kitűnő praxissal rendelkező, 29 éves, keresztény egyén. Lehetőleg főúri és keresztény uradalmak szíves megkeresését kérem, melyet a kiadóhivatallal továbbít.

Gőzeke- és motorekerészletek,

mint acélfogaskerek, fémcsapágyak, bronztolattyúk, dugattyúk, ekevasak, kormányok, tűzszekrények, forrcsővek, I-ső rendű sodronykötelek stb. minden gyártmányu gőzekéhez készülnek és kaphatók

SZILÁGYI ÉS DISKANT MOTOR- ÉS GÉPGYÁRÁBAN, MISKOLCON.

Munkafelvételek, költségvetések ingyen.

66510 1915. X/2. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami méneshirtok szimmentáli tenyészetéből származó
39 drb egy és egynegyedéves tenyész bika
és Svájcól importált eredeti

27 drb 1/2 éves szimmentáli tenyész bika

Mezőhegyesen (Csanád vármegye, vasút, posta és táviratállomás) 1915. évi
december hó 5-én délelőtt fél 10 órakor kezdődő nyilvános
szóbeli árverésen készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Az eladásra kerülő tenyész bikák származását és leírását feltüntető
kimutatást a mezőhegyesi m. kir. méneshirtok igazgatósága az érdeklődőknek
kívánatra megküldi.

Az árverésre érkezőket az árverés napján Mezőhegyes állomásnál
uradalmi kocsi várja.

Kelt Budapesten, 1915. évi november hó 12-én.

945

M. kir. földmivélségi miniszter.

A munkáltatási idényre ajánlunk **elsőrendű pestvárosi fehér tábla-**
és kitűnő vidéki perzelt

munkásszalonnát,
valamint pestvárosi

disznósírt

a legmérsékeltbb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készségesen szolgálunk

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

disznósír- és szalonnagykereskedők, Budapest, IX., Hentes-utca 17.
Sürgönyeim: „Weiszefi, Budapest.“ Interurban távbeszélő „József“ 14-50. 559

Legjobb patkányirtócsemege
a világon.

Nem mérge, ártalmatlan emberre,
háziállatokra, fel lehet rakni az
istállóban, pincében, padlásán,
gabonarakárban, csak **patkányt,**
mezei- és vizipatkányt pusztít, de mindeddig el nem ért eredményvel.

Ára: egy doboz 5. - K, 2 doboz 9. - K,
4 doboz 16. - K. Használati utasítás és utánvétellel.

Az ár egyideig olcsóbb, hogy biztos hatásáról mindenki meggyőződhessen.

Számos uradalmaktól lett megdicsérve, ezek közt:
A küldött patkányirtócsemege nek kitűnő hatása van, ma reggel több
hullát találtunk, kérünk azonnal még 4 dobozt küldeni. A legfelsőbb családi
birtok os. kir. gondnoksága. Szmiritzen.

A patkányirtócsemege megiepett bennünket, olyképpen pusztított, hogy
most már csend van. Fülöp Szász Coburg Gothai Herceg O Fensége gazdasági
intézsége. Walterskirchen.

Az első rendelmenyvel meg vagyunk elégedve, folytatni akarjuk és
kérünk még 4 dobozt. Kinszky hercegi gondnoksága, Budenitz.

Az első felteves eredményvel járt, több hullát találtunk, kérünk azon-
nal még 4 dobozt küldeni. Lobkowitz herceg műkertészete, Eisenberg.

Megrendelhető: **Bertram Nándor,** Temesvár, Balváros, Hunyady-utca 1. sz. 944

„Lukullus“ sertéstakarmány

alkatrészei: **marhavér és buzatakarmány-liszt.** Első-
rendű **hus- és csontképző-takarmány,** proteintartalma
20-22%. Rendkívül nagy **hús- és zsírképző hatása**
folytán a mellé etetett többi **takarmány** sokkal **gazda-**
ságosabban érvényesül. Számos bel- és külföldi nagy-
tenyésztőknél és nagyüzemeknél jó sikerrel kipróbálva.

Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálnak a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.

TAKARMÁNYGYÁR VEZÉRKÉPVISELŐI:

LEMBERGER, SCHÖN és SZÁSZ
SERTÉSHIZLALÓK.
BAJA.

BAUER B. GYULA
SERTÉSBIZOMÁNYOS,
BUDAPEST, VII., BEZERÉDY-U. 10.

gazdasági tanácsadóban, Állomás Kunszentmiklós-Tisza

ELADÓ 50 darab elsőrendű fiatal

bonyhád-szimmentáli fajtehén,

melyek 6 és 7 hónap óta hasasok. Vevő tetszése szerint kiválasztva,
mértelműként 3 korona, továbbá egy 2 éves **bonyhád-**
szimmentáli prima hűgóbika és két darab importált
2 éves **hollandi hűgóbika** is eladók.

Bővebbet a tulajdonosnál:

Kohn József,
Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 35. sz.

Makkoltatás.

A zágoni kétágkatonaság 13.000 hold erdő-
jében rend- **bükk-makk-**
kívül nagy **termés** van, ami **bérbe-**
kihasználásra **adatik.** Az érdeklődők forduljanak
S. Biró Géza
birtokossági elnökhöz, **Zágonban.**
Vasutállomás Nagyborosnyó, Háromszék m.

Egy kisebb egy tagban levő

100-150 holdas birtok,

lehetőség szerint egyharmada rét, a többi
szántó és erdő, egészséges vidéken, Fel-
vidéken, vagy Dunántul, közvetlen vasut-
állomás mellett, városhoz, vagy község-
hez közel, különösen jó kényelmes lakó-
házzal (kastély) és jókarban levő gazda-
sági épületekkel

megvételre kerestetik.

Ajánlatokat kér:

Csanádvár negyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala, Makón.

Gőzeke-bérszántás.

CZARAN ZOLTAN csermői,
aradmegyei gazdaságában

1500 holdnak azonnali felszántására

ajánlatot kérek.

CSILLAG ZSIGMOND zárgondnok,
EGER, Széchenyi-utca 10. sz.

„ASTRA“ gázeséplőkészlet

Olcsó és megbízható.

Fűtőanyag: faszén.

70%-kal olcsóbb, mint a benzin vagy benzol

és

50%-kal olcsóbb, mint a kőszénüzem.

Kérje árajánlatunkat!

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége

Budapest, Vilmos-császár-ut 32.

Önkéntes árverés bérlet-feloszlás következtében.

A Tiszaörsi bérgazdaság, Tiszaörsön, Heves m., árverés útján eladja alant felsorolt tisztavérű szimmentáli tehenészetéből tenyészállatait és Sylvio 27 ang. telivér mén után nevelt csikókat **1. év december 5-én és 6-án.** Állomás Tiszafüred, hová előzetes értesítésre kocsit rendel a gazdaság, árverés kezdete reggel 9 órakor.

Árverési feltételek:

1. Becsáron alul egy állat sem adatik el.
2. Leütés után minden felelőség a vevőt terheli, a gazdaság semmi néven nevezendő szavatosságot nem vállal.
3. A megvett állatok vevő kívánságára, terhére és veszélyére 6 napig gondoztatnak, élelemmel elláttatnak.

Árverésre kerül:

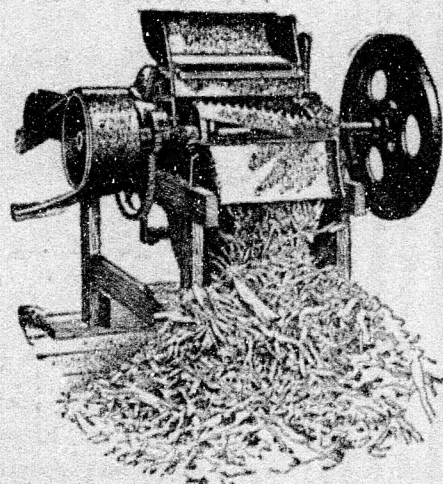
32 db.	fiatal, részben gyenge bornyas fejűstehén.
22 „	hároméves vemhes üsző.
9 „	vegyeskoru tenyészbika.
14 „	választott üsző és bikaborjú.
4 „	3 1/2 éves kancacsikó.
8 „	2 1/2 „ kancacsikó.
10 „	2 1/2 „ herélt csikó.
13 „	1 1/2 „ kancacsikó.
6 „	1 1/2 „ herélt csikó.
8 „	választott méncsikó.
11 „	választott kancacsikó.

934

A **tengeriszár** kitűnő tápús takarmánynya válik, melyet az állatok szívesen fogyasztanak és jól értékesítenek, ha azt a va ódi

amerikai OHIO tengeriszártépőgéppel (Shredder) felaprózzuk.

Ez minden gazdaságban nagy megtakarítást és jövedelmet eredményez, mert nagyobb állatállomány tartását és annak jobb takarmányozását teszi lehetővé.

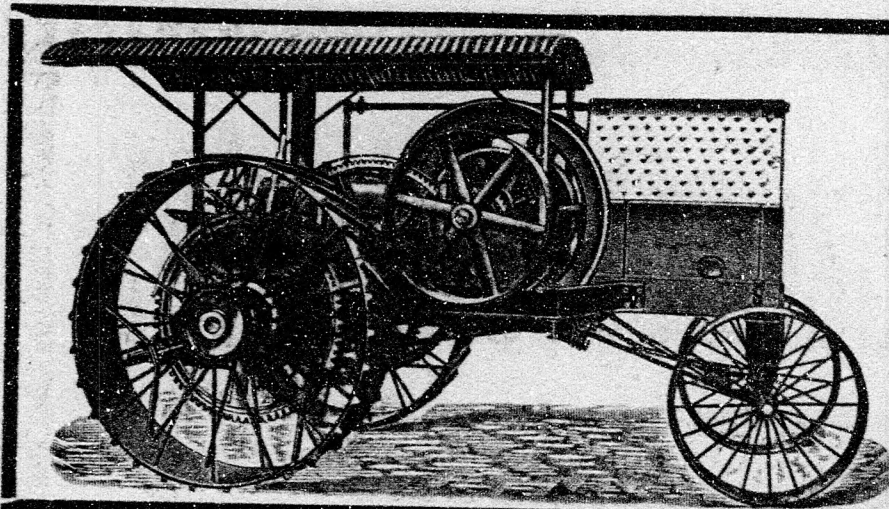

Az OHIO Shredderek külön sima élű kések felszerelése által nagy munkaképességű kitűnő szecskavágógépekké alakíthatók át.

A hazánkban használatos különböző nagyságu OHIO tengeriszártépőgépek raktáron vannak és mérsékelt áron kaphatók

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktárában,
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 52. szám.

Egy darab 60—70 lóerejű
„REKORD“ BENZINTRAKTOR
 8-vasu ekével raktárunkból
 még azonnal szállítható.

Szakmérnökünket a terepszemlére díjmentesen küldjük ki.
 Árjegyzékkel és előkelő referenciákkal készséggel szolgálunk.
Fehér Miklós Gépgyár R.-T.,
 BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCI-UT 80.

44 db. prima vörös-
 tarka 1—3 éves

tinó és üsző
eladó

a békási uradalomban.
 U. p. Mezőlak, Veszprém megye.

Eladó fedező mének és csikók.

A bánlakai uradalomban a következő koru fedező mének
 kerülnek eladásra:

- 1 db. 8 éves telivér amerikai fedező mén,
- 1 db. 3 éves mezőhegyesi származású fél-
 vér fedező mén,
- 1 db. 2 éves belga fedező mén,
- 8 db. 4 éves félvér csikó, esetleg fiatalabb
 évjáratu félvér és muraközi csikók is.

Érdeklődők forduljanak bővebb felvilágosítás végett a bér-
 uradalom tisztartóságához, Bánlak, Torontál megye,
 posta, vasút helyben.

Karácsonykor és újévkor
 mind a két alkalommal

30.000

példányban fog megjelenni a
 „KÖZTELEK“, melyre hir-
 detéseket legkésőbb csak
december hó 21-ig
 vesz fel a kiadóhivatal, Budapest,
 IX., Üllői-ut 25. szám, a következő
 mérsékelt árak mellett:

Egész oldal, egyszer	100 korona.
Fél oldal, „	50 korona.
Negyed oldal, „	30 korona.
Nyolcad oldal, „	20 korona.

Gazdasági
számtartási
nyomtatványok

ÜGYMINT:

ORMÁNDY
KENESE
SUSCHKA
LIPTHAY-FÉLÉBŐL

ÁLLANDÓ RAKTÁRT TART

A „PÁTRIA” IRODALMI VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM (KÖZTELEK)

MINTÁKAT, ÁRJEGYZÉKKEL
 MEGERESÉSRE KÜLDÜNK.

Eladás

Mindenemű facsemetéket megfizethető mértékben... 3889

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3890

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3891

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3892

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3893

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3894

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3895

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3896

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3897

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3898

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3899

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3900

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3901

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3902

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3903

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3904

A német nyelv magántanulása után való elsajátítására alkalmas nyelvtanok és szótárak... 3905

Szénát, szalmát,

lucernát, lóherét és zabosbukkonyt veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern 15- és 20-éves gépeimmel adom. Szénát és szalmát... 3896

Ajánlatok: Schreier Béla, takarmánygyárosoké

Budapest, Népszínház u. 33. Telefon: József 20-52.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Világhírű szabádalom és állambao.

STÁDEL - TORKOS FÖLÖMÉRŐ-TALIGA

Stádel gépgyárban, Győrött

RATTO foszfor-pasta patkányok

teljes kipusztításra szavatosság mellett 1 koronán 1 kor., 2 koronán 2 koronán.

DETSINYI FRIGYES, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 6. sz.

Ziska József, utóda Kocsis György mérleggyáros.

Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47.

Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleget, tűzre és szélre, valamint gazdasági székelt, hid és marhamérleget.

Arjegysek bérmentve. Huzsnált mérlegek becsereitese és kaphatók, megbízható állapotban.

Javítások elfogadják és pontosan eszközölköttek. Kivátsra üresedésbe is küldik szerelőt.

Patkányok, egerek, méreg nélküli VULKÁN KOCKAK

Által. Kapható 2, 5 és 10 koronás eredeti dobozokban, használati utasítással.

REINER GÉZA, Budapest, VI., Csenger-utca 34. Telefon 36-80.

Ugyanott patkányok és egerek kitétele jótállással vállalkozik.

Nagyobb rendelésnél árujegyzék.

OLAJMŰVEK R.-T. (KOHN ADOLF és TÁRSA) GYŐRSZIGETI OLAJGYÁRA

IRDA: BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 5.

GYÁRTMÁNYAI: Repceolaj égő és kőolaj, technikai célokra, étlenolaj, tőkmagolaj, napraforgóolaj.

ERŐTAKARMÁNYOK: Repcepor, repceporosított, lenpor, lenporosított, gomborkapor, tőkmagpor, napraforgópor.

3896

3897

3898

3899

Jótállás a biztos eredményért

Törvényes név és védjegy szabálatom

Reitter Oszkár nagybecskapitány fajborontermesztőnek tulajdonsága a PATRÁNIN tökéletes patkányirtó szer (nem mérgező) emberre állatra csopót sem veszélyes. Fajlmal minden más patkányirtó szer 1 doboz ára 3 kor., mely elg 120-150 patkány kitételehez lemerővel leírhat, melyben le van írva, hogy kitétele nagyra gúdaságra hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz, kértéscin ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány Patkánin gyárának vezetőjébe. Nagybecskerekben. Teljesen biztos jótállást jótállás! 3896

Legmagasabb ár mellett keresetük

hár- és tevéj, valamint tehén- és bivalytej, napi, esetleg későbbi szállításra a legkisebb mennyiségűt kezdve. Szives megköszönésért Arjánylatot együtt Koppány Lajos kereskedelmi és barmanyirodájába, Gyúfgyár-utca 3. sz., Kolozsvára tércen. 3210

Gőzgépet, stabil vagy félsztabil, válogatott és válogatatlant, bármily fajtát, bármily mennyiségben veszek

Szívógázmotor, Dieselmotor, vagy nyersdajomotor 16 kárban, mely nem igényel nagy javítást, megvessek kézpérezés mellett; kérek levélbeni értesítést. Cim: Kellner Antal, Budapest, Berlin-tér 4. 8432

Szénát és szalmát egészeséget, préselt, vasútra fedve berakva, katonai célokra, valamint friss tojásokat és szárnyast, ívővesmentes vadat, hízlat szárnyast, leőt díszit, bust, hosdarabokat, szalonát vételi kérés. Ajánlat és ár expressz-levél 8432 ben kérétek.

Münzberg, GRAZ, Merangasse.

Vétel

Nehány vagon elrakására, szalonát, lehátolag mintázott ajánlatot kér. Felszabócsi Csirkeprógyár, Kisvárdá. 8311

Birtokot keresek Vas, Zala, Sopron és Veszprém megyékben bérbe vagy örökárón, 500-2000 holdig. Bizalmas jellegűek vett szives ajánlatokat csak kiadonostól kér dr. Mesterházy Gézaon, Szombathely, Szélesely-utca. 8318

Szénát, bukkonyt, lóherét, lucernát veszek bármily nagy mennyiségben. Ajánlatok kéretnek Dr. Braun Adolf nagy-lángi bérzadására, Nagy-láng cimre. 8328

Veszek vadgesztenyét, szarvasmarhanyerpet vagonmennyiségben, az összes fennmarvakt minden mennyiségben. Bándor Imre, érdévesi nagykereskedő, Székesfehérvár. 8331

Megvételre keresek használt, de jókárban levő kőolaj- vagy látható szallag-fűrészgépet teljes felszereléssel, továbbá egy kisebb Alfa-separátort számra 100-150 liter tej feldolgoására és egy Rapid kut felszerelést. Cim: Papp Viktor uradalmi intéző, Ungváron, u. p. Pályn. 8332

Borsót, lencsét vagonútelit is veszek a Nagyvárdi Garisons-Menage (várban), ajánlatok mintával és ármezővel küldésel a fenti cimre kéretnek. 8430

Manilaszineget keres megvételre, asszian-kötésű céljára, kb. 1000 kg.-ot. Weisz Ödön pázmárdi gazdasága, Pázmánd, Fejér megye. 8433

Keresek 3-4000 drb 2-3 éves oslanat cölven búványok, ugyanolyan mennyiségű glendicóliat és akácsemetét. Arjánylatot kér Simonmárci gazdaság Erd. Fejér megye. 8438

Szénát préselve keresünk. Megköszönésért Vállalat, Budapest, IX., Üllői-ut 55. sz. 8431

Legmagasabb ár mellett keresetük

hár- és tevéj, valamint tehén- és bivalytej, napi, esetleg későbbi szállításra a legkisebb mennyiségűt kezdve. Szives megköszönésért Arjánylatot együtt Koppány Lajos kereskedelmi és barmanyirodájába, Gyúfgyár-utca 3. sz., Kolozsvára tércen. 3210

Gőzgépet, stabil vagy félsztabil, válogatott és válogatatlant, bármily fajtát, bármily mennyiségben veszek

Szívógázmotor, Dieselmotor, vagy nyersdajomotor 16 kárban, mely nem igényel nagy javítást, megvessek kézpérezés mellett; kérek levélbeni értesítést. Cim: Kellner Antal, Budapest, Berlin-tér 4. 8432

Szénát és szalmát egészeséget, préselt, vasútra fedve berakva, katonai célokra, valamint friss tojásokat és szárnyast, ívővesmentes vadat, hízlat szárnyast, leőt díszit, bust, hosdarabokat, szalonát vételi kérés. Ajánlat és ár expressz-levél 8432 ben kérétek.

Münzberg, GRAZ, Merangasse.

Vétel

Nehány vagon elrakására, szalonát, lehátolag mintázott ajánlatot kér. Felszabócsi Csirkeprógyár, Kisvárdá. 8311

Birtokot keresek Vas, Zala, Sopron és Veszprém megyékben bérbe vagy örökárón, 500-2000 holdig. Bizalmas jellegűek vett szives ajánlatokat csak kiadonostól kér dr. Mesterházy Gézaon, Szombathely, Szélesely-utca. 8318

Szénát, bukkonyt, lóherét, lucernát veszek bármily nagy mennyiségben. Ajánlatok kéretnek Dr. Braun Adolf nagy-lángi bérzadására, Nagy-láng cimre. 8328

Veszek vadgesztenyét, szarvasmarhanyerpet vagonmennyiségben, az összes fennmarvakt minden mennyiségben. Bándor Imre, érdévesi nagykereskedő, Székesfehérvár. 8331

Megvételre keresek használt, de jókárban levő kőolaj- vagy látható szallag-fűrészgépet teljes felszereléssel, továbbá egy kisebb Alfa-separátort számra 100-150 liter tej feldolgoására és egy Rapid kut felszerelést. Cim: Papp Viktor uradalmi intéző, Ungváron, u. p. Pályn. 8332

Borsót, lencsét vagonútelit is veszek a Nagyvárdi Garisons-Menage (várban), ajánlatok mintával és ármezővel küldésel a fenti cimre kéretnek. 8430

Manilaszineget keres megvételre, asszian-kötésű céljára, kb. 1000 kg.-ot. Weisz Ödön pázmárdi gazdasága, Pázmánd, Fejér megye. 8433

Keresek 3-4000 drb 2-3 éves oslanat cölven búványok, ugyanolyan mennyiségű glendicóliat és akácsemetét. Arjánylatot kér Simonmárci gazdaság Erd. Fejér megye. 8438

Szénát préselve keresünk. Megköszönésért Vállalat, Budapest, IX., Üllői-ut 55. sz. 8431

Hirdetések felvételnek a kiadóban

Burgonyát,

válogatott és válogatatlant, bármily fajtát, bármily mennyiségben veszek

Schleifer Ignác, burgonyazúgyár és burgonya-nagykereskedése 804

Budapest, VIII., Gólya-u. 10. Telefon: József 45-02.

Ne dobja el

mindennemű gabona-hulladékát, úgy-mint minden heroveteshulladékát, minden mennyiségben vásárolja

SCHÖN S. JAKAB, HAGTISZTÍTÓTELPE.

UNG.-BROD, Mähren. Mintázott ajánlat a mennyiség feltüntetésével kéretik.

Veszek

szénát és szalmát

minden mennyiségben, szállítom préseibe és fuvarmentesen minden vasuti állomásra.

Böhm Arnold, takarmánygyárosoké

Budapest, VII. ker., Vörösmarty-utca 20. Telefon: József 41-81.

Gubacsot veszek és Arjánylatot kér: Wagner A., Budapest, IX., Angyal-utca 7/a.

Keresek a Mára den ajánlatot egy gyümölcsös kerttel. Kér Arjánylatot kér Wagner A. Budapest, IX., Angyal-utca 7/a.

Bérlet

Atadó bérlet, Halásztó utca Sopron megye termékeny és szép vidékén 400 kat. holdas (894 hold szántó, 36 hold rét) 1891 és 11 év alatt lejáró bérlet, szép hőlök lak, megföldöl egytelakkal, 11/2 kilométerre vasutól, szonál atadó Gím a kiadóhivatalban. 8385

MINDEN ÁLLATTARTÓ GAZDÁNAK NÉLKÜLÖZHETETLEN! A ragadós és fertőző állati betegségek ismertetése, valamint az ellenük való ok-szerű és sikeres védekezés Irta: TÁTRAY JANOS kir. tan., m. kir. állategészségügyi főfelügyelő. Ára 5 korona. Kapható a "PÁTRIA" R.-T. Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.

Veszünk gyári burgonyát maximális áron és cukorrépát 4 koronával 100 kg. 5% levonása mellett a vasuti állomástól. Szives ajánlatok kéretnek a bicscsefalui uradalomhoz, Bicscsefal, Trecsén m.

Állatok

Importált ardenai tenyésztésű... 171 cm magas, övméret 200 cm...

Eladó 40 darab mellelésű 15... do egy éves mangalica...

Egy, magavértű pedigrés, 15... éves, Tenyészmen, vér...

Herzfelder Jenő gazdasága... egy pár pej amerikai...

Eladó gróf uradalomban egy... pár jóll járó, világossárga...

Eladó nagyságon dr. Dos... Echerolles Kraspöl...

Keresek magvenerű 200 drb... aszálóg kovesséket is...

2 drb importált belga és 3 drb... muraközi tenyésztésű...

Eladó hátasló, 7 éves... kanca, sötétfej, 166...

Eladó egy pár 5 éves, 165 cm... nagyságu, kitűnő, hibát...

Eladók: 41 drb vörös-tarka... növendékmarha,...

Harminc drb 5 éves hasas... és tíz drb hasas tehén...

Vadászvizsla, 2 éves, barna... 116 korona, igen engedelm...

2 belga muraközi keresztes... erős kanca, 9 éves...

Hátaslo, angol lover, jól... lovagoló, ritka szép...

Eladó nyeresztésű tehénhasas... végű, 200 darab hasas...

Eladó belga mén, tenyészga... zolványul, 3 éves pej...

Eladó 7 darab 1 1/2 éves szőke... mangalica, véreztett te...

Veszék vérfitésű mauci egy... darab tiszta Linkolu...

Eladó 300 g prima tavasz... tavaszos eladó. Erdőkig...

FAJZS GYULA orsz. törzskönyvezett... telivér szimmentáli...

4000-5000 liter tenyésztésben... évi tejhozamu családokból...

telivér bikák vannak eladásra felállítva...

Muraközi hidegvérű (nori) igás... tenyészkancaik, választott...

Sertésmiskarolás a z. é. gazdaságnevelés...

IBŐSB HEINRICH MÓN... CSÁKTORNYA (Muraköz),...

Heinrich Senior, Csáktornya... Interurban-Telefon 33. szám.

Flaschner S. Sándor... eredeti bonyhádi teheneket...

Flaschner S. Sándor... eredeti bonyhádi teheneket...

A „Háztartás” fogyasztási szövetkezet... vásárol jól tejlő...

KLINGER MOR tenyész- és használati-kecskék... Képest. Lakás és istállók...

Eladó 300 g prima tavasz... tavaszos eladó. Erdőkig...

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyészkancaik, választott esikök és tenyészmenek...

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasasokat a tenyészbikákat...

Eladó 110 drb 10 hónapos mangalica Arany szűz, darabja 200 korona...

Eladó 110 drb 10 hónapos mangalica Arany szűz, darabja 200 korona...

Eladó 300 g prima tavaszos eladó. Erdőkig forduljanak ezen lap kiadóhivatkoz.

Eladó 300 g prima tavaszos eladó. Erdőkig forduljanak ezen lap kiadóhivatkoz.

Eladó 40 darab 4 éves, 50 darab 3 éves, 60 darab 1 1/2 éves fehér ökör.

Lovéléim: Nagy Dénes, Hódirtokos, Torda (Torda-Aranyos megye).

Vöröstarka tinó és üsző teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható...

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyészbikákat...

Eladó 110 drb 10 hónapos mangalica Arany szűz, darabja 200 korona...

Eladó 300 g prima tavaszos eladó. Erdőkig forduljanak ezen lap kiadóhivatkoz.

Eladó 300 g prima tavaszos eladó. Erdőkig forduljanak ezen lap kiadóhivatkoz.

Elvállalok körülbelül 200 holdas... 1916. januára vállalkozót keresek...

Eladás

Fowler-gözeke, 20HP 12 éves, 20HP 12 éves, kiadó államban...

Vadászfegyver garantált jó... legismertebb gyártmányú...

Szölibirtokosok figyelmébe ajánlom, pártisan szép fejlődésű...

Himodj bérudalom felújítására... 1916. januára vállalkozót keresek...

Szántógép, 20 lóerős benzines... 1916. januára vállalkozót keresek...

Három, esetleg hat vagón... 1916. januára vállalkozót keresek...

Fűrés, 60 fagyó nyelű... 1916. januára vállalkozót keresek...

Nyersolajmotor, 8 lóerős... 1916. januára vállalkozót keresek...

Motor-benzin

Motor-benzol kétszer mosott, tiszta fehér

Motor-kenőolaj

Motor-hengerolaj

Dieselmotor hengerolaj

Gőzhengerolaj és gépolaj

Nyersolaj

Gépszij, valamint az összes gazdasági műszaki cikkek legelsőrendű minőségben azonnal szállítható.

Kérjük bennünket ajánlat tételre felszólítani.

Kellner Alfréd és Társa Budapest, V. ker., Aulich-utca 7. sz.

Telefon: 33-34. Sürgönycim: Treugolnik Budapest

BAKANCSOK

munkások részére jutányos árban kaphatók **BASCH** és **THIERFELD** cégénél. **BUDAPEST, VI., Szerecsen-utca 44.**

924

BUDAPEST
Nápszínház-u. 22.

TELEFON:
József 22-41.

Sertésenyésztők és sertéshizlalók!!

Ha jószágukat értékesíteni kívánják forduljanak bizalommal

URL REZSÓ sertésbizományi céghez.

Vevők állandóan előjegyezve!

Zsák- és ponyvakölcsönzés.

zsák, ponyva,

zsinegárunk legmegbízhatóbb szállítója

Schillinger Miksa

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7.

Alapított 1878.

7614

Alapított 1878.

Elsőrangú vevőm volna uradalmaktól vásárlandó
50 vagon tiszta

rózsa vetőburgonyára

január, esetleg február első felében
szállítva, továbbá 200 vagon válogatott

étkezési burgonyára,

végül 500 mázsa

lóheremagra.

Szállítási igazolványokat vevőm beszerzi.
Ajánlatok a lóheremagból, minta kísé-
retében

ROSENBERG MÓRHOZ, Budapest, V., Árpád-utca 6. sz.

intézendők.

Gőzeke-bérszántás!

Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és gyümölcsösöstelephelyezéshez, valamint gyöptörést

1916. év tavaszára és őszére elvállal

IZERI IZSÁK GYULA gőszántási vállalata

BUDAPEST—KELENFLÖD. Telefon 42-50.

A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása

Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Talaj, trágya, abrak, viz, szén, répa, valamint minden egyéb gazdasági és ipari **vegyvizsgálatok.**

szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben OMGE. tagoknak az állami díjazásból 10% engedmény.

Kétszer rektifikált, tiszta fehér

BENZOL

per 100 kg.

K 80.-

helyraktáramon utánvétellel, 30 napra díjmentesen kölcsönvashordóért 50 K betét előre beküldendő.

Fenyő Béla műszaki nagykereskedő

Budapest, V. ker., Csáky-utca 43. szám.

Sürgönyeim: Fenyő Csáky-utca 43.

MASCHINENFABRIK IMPERIAL, MEISSEN

„ (SACHSEN) „

MINDENTSZÁRÍTÓ (Allestrockner)

automatikus gépein aratás után azonnal szárítható:

kukorica, mindennemű gabona, magvak, burgonya, répalevél, répaszelet, kukoricacsutka, stb.

Kukoricagóré fölösleges.

Az IMPERIAL-szárítók STABIL és TENGELYEN JÁRÓ rendszerűek.

„ A tengelyen járó szárítógép „

VÁNDORSZÁRÍTÓ-nak

„ alkalmazható. „

Prospektust és árajánlatot díjmentesen küld a magyarországi vezérképviselő:

Dr. KOPPER A. mérnöki iroda,

Budapest, VII., Dohány-utca 68. sz.

TELEFON: József 30-62.

527

Allást keresők

1916. május 1-re állandó 1916. Allást keres 43 éves, rom. kath., nős, gyermektelen szakvizsgázott, hadmentes gazdatiszt. Több éve önállóan működik. Cím: Károly Géza intéző, Geese, Veszprém megye. 8292

Főgépész Allást öhajok egy oly nagyobb birtokban betöltendő szornal, ahol esetleg gépközelők betanítása szükségessé vána és többféle gyártmányú gazdasági gépek szerelnak javítás alá, ugyanint talajművelők és bódéret termények, nemkülömben hávelves vetemények földolgozásához tartozó gépek javítását és azok kezelését is elvállalom, írásban tett megállapodás szerint. Cím: G. A., Budapest, V., Visegrádi-utca 111., I. em. 20. 8293

OKI, Izz. 49 éves rendelt. Keszitst, ki nagy praxist, intenzív alföldi és dunántúli bergazdaságokban szerette, öhajk gazdatiszt Allást azonnal elfogadna. Kötött referenciákkal szolgálhat. Cím a kiadóban. 8294

Gazdatiszt, nő, Izz. 43 éves, szorgalmas, intelligens, jómodoru, ki kezesi helyi bizonyítványral rendelkezik, 18 éve egy 5000 holdas gazdaságban mint főnök működik, március 1-re Allást öhajja változtatni, fix vagy procentusúval összekezdni füzésre, esetleg társulni 20-30000 koronával, avagy bündöslni. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 8297

Gazdatiszt Allást keresek azonnaira vagy újvrr, hadmentes, 44 éves, nős egyén vagyok. Földmivesiskolát végeztem, gyakorlati tisztviségem van, igényem középső cím a kiadóhivatalban. 8298

Hadmentes főgépész gézeko gépzési Allást keres január 1-i belépésel, vizsgázott, tanulóval rendelkezik. Szives megkereséseket kér füzés megjelölésével Zsemlye Sándor főgépész, u. p. Onat Pusztaköze, Belsőháti. 8300

Gazdatiszt Allást keresek asennaira 43 éves, nős, 18 évi praxissal bíró gazdatiszt vagyok, hadmentes, románul is beszélek. Földmivesiskolát végeztem, gyakorlati vizsgám is van, igényem nem nagy. Pataki gazdatiszt Bui, Szabolcs megye. 8299

Intéző Allást keres azonnal vagy január 1-től 35 éves, nős, kiscsalád, kath., okleveles, hét éve önálló gazdatiszt, elsőrendű referenciákkal. Elvállal jól ismert gazdaságot tisztviselői kezelésére. Megkereséseket „Önálló 7” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 8303

Szólókezelői Allást keresek január elejére, vincedőrikerület végzet, hadmentes, 36 éves, nős, kiscsaládú egyén, több évi gyakorlatlallal, melyet nagyobb gazdaságban bíró, melyet nagyobb gazdaságban kezelést a gazdaságban gyakorlott, kisebb gazdaságot önállóan is vezethet. Szives megkereséseket kér Majzik János, Győr Post megye. 8302

Botosispáni Allást keres 50 év körüli, nős, teljesen hadmentes férfi, ki a gazdaságban, ugysintén az Allátenyészésben is teljesen járatos. Szives megkereséseket az évi jóvádelem megadásával kér Tamás Géza, Kökut, u. p. Lepsény, Veszprém m. 8301

Gépészkovács, 31 éves, hadmentes, pályázik nagyobb uradalomba, ki a lóvasalásban és az összes gazdasági gépek kévelés, cséplőgép, valamint dinamó és motor kezelésében járatos. Plagányi Lajos gépész, Kőtelek, Nagybágyamajor, Jászegykenes köz m. 8305

Egy 35 évi gyakorlattal bíró a kertészet minden ágában járatos, 53 éves, nős, jelenleg főkereset, több kiutazással, 1916. évi január elejére Allást keres. Cím: Kanyó Ferenc, Csóka, Torontál megye. 8306

Főgépész Allást keres, har- egy 52 éves nyugalmazott államvasuti fővezetővezető, gérekezelés mellé, évi szerződéssel, nagyobb uradalomban. Elvállalja a gazdaságban levő összes gépezek lelkiamerotes felügyeletét, javítását, kezelését. Nemkülömben gazdasági gépek javítását, műhelyek szakzerfi vezetését. Tanult lakatos, géplakatos, vízvezeték-szerelő. Az összes gépezekről kitérő bizonyítványral, 27 évi Államvasutak szolgálatában ált. Szives ajánlatokat kér: Nagy Elemér, Budapest, VII. kerület, Péterfy-Sándor-utca 42. szám, földszint. 8313

Ispán, külcsári Allást keres, teljesen hadmentes, 28 éves, gyakorlattal bíró egyén, nős, rom. kath. vallásu. Fizetési igényekkel ellátott levelekre válaszolok, (alföldi uradalom egyben), Cím: Serege István, m. gazda, Malacska. 8304

Vincellér, okleveles, 10 évi gyakorlattal, nagy uraságnál Allást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8314

Gépészkovács Allást keres oly üzemben, vagy gazdaságban, ahol főmentésre számíthat, Armani az összes motorok, lokomobilok, cséplők, dinamók, akkumulátor kezelését, ezekről gyakorlatlallal és vizsgákkal rendelkezik. Cím: K. M., Budapest, Német-utca 13., I. em. 10. 8315

Segédtsit felső kereskedelmi Allást keresek, 27 éves, erőteljes, 1-re hasonló Allást keres, kisebb gazdaság vezetését is elvállalja. Cím: Fekete Mária, Tiszasszék, Heves megye. 8309

Gazdatiszt Allást keres, har- mikori belépésre, hosszabb gyakorlatlallal bíró gyakorlatlallal gazda. Megkereséseket kér Bicskey Alajos, Győrki, Hossz- megye. 8307

Majorgazdai Allást keresek január 1-re, 43 éves, rom. kath. vallásu, 18 évi gyakorlatlallal bíró egyén, ki járatos egy a költés, mint a belső gazdaság minden ágában, hosszú praxissal, katonai szolgálat alól mostantól felmentve. Cím: László János majorgazda, Mariföld pusztá, u. p. Nászod, Szabolcs m. 8308

Gépész Allást keres nagyobb gazdaságban, hadmentes, 44 éves, határozó családú egyén, ki szorgalmasan 7 évi volt alkalmazva, elmentve gézeko kezelését is vagy másokba. Megkereséseket kér ajánlott levelekben Szmitsberger Gyula gépész, Ördömmajor, u. p. Elyek, Fejér megye. 8306

Magtáros vagy gazdai Allást keresek, 15 évi gyakorlatlallal, Szabó János, u. p. Salfajmajor, Fejér megye. 8305

Gazdasági könyvelő Allást keresek, 35 éves, nős, kiscsaládú egyén, 18 évi gyakorlatlallal, melyet nagyobb gazdaságban bíró, melyet nagyobb gazdaságban kezelést a gazdaságban gyakorlott, kisebb gazdaságot önállóan is vezethet. Szives megkereséseket „Önálló 7” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 8303

Szakavatott, 54 éves, 30 évi be- ép, egészséges gazdatiszt azonnali belépésre Allást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8309

Földmivesiskolát végzett, 18 évi jó gyakorlatlallal bíró, 27 éves, rom. kath. vallásu nőlen egyén jan. 1-én való belépésre állandó nős ispáni Allást keres, elvállalja kisebb birtok önálló vezetését is. Szives megkereséseket kér a fizetés megjelölésével Cser József ispán, Báró Springer uradalom, Pa.-Losvár, u. p. Tót, Győr megye. 8301

Gazdatiszt, fiatal, hadmentes, elsőrendű szak- ismerettel, megbízható, józan, önálló munkász. Gémmagyarországi kőszepirtokan állandó Allást keres. Szives megkereséseket „Praktikus beosztás” jel alatt a kiadóhivatalba kér. 8308

Uradaiml intéző, ki most is ebben a minőségben van alkalmazva, rom. kath. vallásu, nős, kis családdal, szakvizsgázottal, 1916. évi január hó 1-i, esetleg korábbi belépésre is, önálló kezelőtsit Allást keres. Kors 45 év. A gazdaság minden ágában járatos. Beszél magyarul anyanyelvén kívül románul, valamint hányosan németül és tótul. Cime magtárosta a kiadóhivatalban. 8303

Azonnaira vagy január 1-ére külcsári Allást keres 50 éves felül egészséges, esendőreégnél szolgáló egyén, ki magyar, tót, román és szerb nyelvet beszéli. Szives megkereséseket kér Kulcsár István, Dunavessző, Felsőszilványa, Pest m. 8304

Kulcsári, gazdai Allást keres, rom. kath. egyén, ki már 24 éve gazdaságban van alkalmazva, de csak olyan helyre pályázik, hol iskola van, az Allást január 1-től bármikor betöltheti. Cím a kiadóhivatalban. 8308

18 évi gyakorlatlallal bíró rom. kath. vallásu, 45 éves, egészséges, hadmentes egyén, ki nagyobb tehenséget kezelését, borjanevelést, tejkészítést, vakjókészítést, külcsári és magtárosta teendőköt érti - mindenekelőtt bizonyítványral is tanusköndnek - ugysintén a gazdaságban előforduló felügyeletet is szorgalmasan és készséggel végzi, oly uradalomban öhajtasu állandó Allást nyert, hol 15 évi főtehenes alkalmaztatva. Az Allást azonnal elfogadhatja. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 8302

Földmivesiskolát végzett, 27 éves, erőteljes, 1-re hasonló Allást keres, kisebb gazdaság vezetését is elvállalja. Cím: Fekete Mária, Tiszasszék, Heves megye. 8309

Egy ötösös urasági kerék- gyártó Allást keres, 43 éves, rom. kath. vallásu, 18 évi gyakorlatlallal bíró egyén, ki járatos egy a költés, mint a belső gazdaság minden ágában, hosszú praxissal, katonai szolgálat alól mostantól felmentve. Cím: László János majorgazda, Mariföld pusztá, u. p. Nászod, Szabolcs m. 8308

Gazdatiszt Allást keres, har- mikori belépésre, hosszabb gyakorlatlallal bíró gyakorlatlallal gazda. Megkereséseket kér Bicskey Alajos, Győrki, Hossz- megye. 8307

Munkavezetői főgépész Allást keresek, 31 éves, hadmentes, pályázik nagyobb uradalomba, ki a lóvasalásban és az összes gazdasági gépek kévelés, cséplőgép, valamint dinamó és motor kezelésében járatos. Plagányi Lajos gépész, Kőtelek, Nagybágyamajor, Jászegykenes köz m. 8305

Szobalmiassnak vagy erdő- afaüzlet, keresetnyű, 18 éves, fiatalember. Szives megkereséseket kér Hamsz Ferenc, Abony, II., Radák-utca 210. Pest megye. 8301

Kőművesmester, ki szakmá- érti, minden a szakmába vágó munkát egyedül végzi, ki jelenleg is 4 év óta uradalomban van alkalmazva, Budapest környékén levő uradalomban Allást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8308

Hadmentes, nős, kiscsaládú, 38 éves, nős, hadmentes, perferkt magyar, német, hosszú gyakorlatlallal, január elejére megjelölő Allást keres. Szives megkereséseket javadalmazás feltüntetése- sával „S. J. 8428” jellegre a kiadóhivatal továbbít. 8429

Gazdatiszt, ispáni Allást keresek, 44 éves, első felső tanítói okleveles, 17 évi gyakorlatlallal van, románul is tudok. Cím: Pataky, Debrecen, Kölcsey- utca 12. 8441

GŐZMIVELÉS. Eredeti Fowler-féle gézekével nagyobb területet szántását épügy mélyrigolezást szőlőtelepítésekhez elvállal WOLFF ERNŐ GŐZSZÁNTÁSI VÁLLALKOZÓ BUDAPEST-KELENFÖLD.

25 éves, Izz. vallásu, nős egyén, ispáni vagy külcsári Allást keres. Rokkant katona térden alól amputált, 6 éves bizonyítványral, Frisch József, Budapest, VI., Váci-út 37. 8300

27 éves, rom. kath. vallásu, 27 éves, egészséges, hadmentes egyén, ki nagyobb tehenséget kezelését, borjanevelést, tejkészítést, vakjókészítést, külcsári és magtárosta teendőköt érti - mindenekelőtt bizonyítványral is tanusköndnek - ugysintén a gazdaságban előforduló felügyeletet is szorgalmasan és készséggel végzi, oly uradalomban öhajtasu állandó Allást nyert, hol 15 évi főtehenes alkalmaztatva. Az Allást azonnal elfogadhatja. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 8302

Külcsári vagy magtárosta Allást keresek többéves bizonyítványral. Cím a kiadó- ban. 8304

Szóló, pincés- és méhészköze- zelői Allást keresek január 1-ére, egyén. Megkereséseket a feltételek megjelölésével, sőt levélben követhető címre kérek. Örsy József szőlőkezelő, Pusztamonostor, Szolnok m. 8309

Intéző vagy ispáni Allást keres, 43 éves, rom. kath. vallásu, 18 évi gyakorlatlallal bíró egyén, ki járatos egy a költés, mint a belső gazdaság minden ágában, hosszú praxissal, katonai szolgálat alól mostantól felmentve. Cím: László János majorgazda, Mariföld pusztá, u. p. Nászod, Szabolcs m. 8308

Munkavezetői főgépész Allást keresek, 31 éves, hadmentes, pályázik nagyobb uradalomba, ki a lóvasalásban és az összes gazdasági gépek kévelés, cséplőgép, valamint dinamó és motor kezelésében járatos. Plagányi Lajos gépész, Kőtelek, Nagybágyamajor, Jászegykenes köz m. 8305

Szobalmiassnak vagy erdő- afaüzlet, keresetnyű, 18 éves, fiatalember. Szives megkereséseket kér Hamsz Ferenc, Abony, II., Radák-utca 210. Pest megye. 8301

Kőművesmester, ki szakmá- érti, minden a szakmába vágó munkát egyedül végzi, ki jelenleg is 4 év óta uradalomban van alkalmazva, Budapest környékén levő uradalomban Allást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8308

Hadmentes, nős, kiscsaládú, 38 éves, nős, hadmentes, perferkt magyar, német, hosszú gyakorlatlallal, január elejére megjelölő Allást keres. Szives megkereséseket javadalmazás feltüntetése- sával „S. J. 8428” jellegre a kiadóhivatal továbbít. 8429

Gazdatiszt, ispáni Allást keresek, 44 éves, első felső tanítói okleveles, 17 évi gyakorlatlallal van, románul is tudok. Cím: Pataky, Debrecen, Kölcsey- utca 12. 8441

Egy nyugalmazott gazdasági, 36 éves, tetteros, munká- képes, Állami tisztviselő, gazdasági Allást keres, ki ezen minőségben már húszévesen időn át önállóan működött és nagy gyakorlatlallal bír, most is önállóan működik nagyobb gazdaságban. Elvállalja 1916. január 1-én foglalt el. Magyar nyelven kívül német, román és az összes szláv nyelveket bírja. Cím: Zsarkó István, Nagyigmánd, Komárom megye. 8340

Kertész, nős, hadmentes, Allást keresek, 36 éves, erőteljes, teljesen jártassággal bíró a kertészet összes ágáiban és minden részben. Nagyobb szabvány uradalmi kertészetben öhajtasu Allást. Szives megkereséseket a bír megjelölésével kér Schindler Béla, Üllé. 8442

Gazdasági iskolát végzett, 17 éves, iradai teendőben jártas külcsári, külcsári vagy segédtsit Allást keres. Szives megkereséseket kér Tóth Mihály külcsári, Homok, u. p. Mikola. 8443

45 éves, nős, kiscsaládú, költés, belső gazdasági teendőkben jártas hadmentes ispán Allást keres 1916. év január hó 1-re. Jó okmányokkal rendelkezik, becsültehetsége magyar és tót, füzés meggyezésre szerint. Cím: Kovács Lajos urad. Ispán, u. p. Kécskésnyék, Fejér m. 8444

Gazdatiszt 20 évi gyakorlatlallal, ki a gazdaság minden ágában teljesen járatos, marhatenyésztéshez, hizlalásához, tejgazdasághoz, répkultúrához alaposan ért, oly gazdasági intézői Allást keres, hol állandó helyet és rendszer megjelölést talál. Cime: Szilády Árpád, Dalmád, Hont megye. 8440

Gépész, 32 éves, családú, nős, 18 évi gyakorlatlallal, melyet nagyobb gazdaságban bíró, melyet nagyobb gazdaságban kezelést a gazdaságban gyakorlott, kisebb gazdaságot önállóan is vezethet. Szives megkereséseket „Önálló 7” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 8303

Némi gazdasági gyakorlatlallal bíró, 6 hónap óta jogszabónál dolgozik, kiscsaládú, okleveles gazdasági intéző, szakmatiszt Allást keres. Allást azonnali elfogadhatja. Igényei szerelnyek. Gör Lajos, Bihar. 8448

Gőzekogépész Allást keres, ki már hosszabb ideje uradalomban működik. Ajánlott leveleket kér: Bernhardt Lajos, Lébény uradalom, Jánosbánya, Moson m. 8447

Intézői önálló Allást keresek, 38 éves, nős, hadmentes, szakvizsgázott gazdasági, több mint 20 évi gyakorlatlallal és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Szives megkereséseket „Önálló intéző 9454” jellegével a kiadóhivatal továbbít. 8454

Földmives- és tejgazdasági iskolát végzett, 17 évi gyakorlatlallal bíró, nős, kiscsaládú, szerényigényű egyén külcsári, ispáni, botosispáni, vagy gazdai Allást keres újvri belépésre. Elvállalja kisebb gazdaságot önálló vezetését is. Cím: Ambrus Máté, Feketebátor u. p. 8450

Gazdasági iskolát végzett, iradai teendőben is jártas külcsári, külcsári vagy segédtsit Allást keres, ki ezen minőségben már húszévesen időn át önállóan működött és nagy gyakorlatlallal bír, most is önállóan működik nagyobb gazdaságban. Elvállalja 1916. január 1-én foglalt el. Magyar nyelven kívül német, román és az összes szláv nyelveket bírja. Cím: Zsarkó István, Nagyigmánd, Komárom megye. 8340

Gőzekogépész Allást keres, 36 éves, erőteljes, teljesen jártassággal bíró a kertészet összes ágáiban és minden részben. Nagyobb szabvány uradalmi kertészetben öhajtasu Allást. Szives megkereséseket a bír megjelölésével kér Schindler Béla, Üllé. 8442

Számítartónak, gazdasági iskolát végzett, 17 éves, iradai teendőben jártas külcsári, külcsári vagy segédtsit Allást keres. Szives megkereséseket kér Tóth Mihály külcsári, Homok, u. p. Mikola. 8443

Főkereset, nős, kiscsaládú, költés, belső gazdasági teendőkben jártas hadmentes ispán Allást keres 1916. év január hó 1-re. Jó okmányokkal rendelkezik, becsültehetsége magyar és tót, füzés meggyezésre szerint. Cím: Kovács Lajos urad. Ispán, u. p. Kécskésnyék, Fejér m. 8444

Gazdatiszt 20 évi gyakorlatlallal, ki a gazdaság minden ágában teljesen járatos, marhatenyésztéshez, hizlalásához, tejgazdasághoz, répkultúrához alaposan ért, oly gazdasági intézői Allást keres, hol állandó helyet és rendszer megjelölést talál. Cime: Szilády Árpád, Dalmád, Hont megye. 8440

Gépész, 32 éves, családú, nős, 18 évi gyakorlatlallal, melyet nagyobb gazdaságban bíró, melyet nagyobb gazdaságban kezelést a gazdaságban gyakorlott, kisebb gazdaságot önállóan is vezethet. Szives megkereséseket „Önálló 7” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 8303

Némi gazdasági gyakorlatlallal bíró, 6 hónap óta jogszabónál dolgozik, kiscsaládú, okleveles gazdasági intéző, szakmatiszt Allást keres. Allást azonnali elfogadhatja. Igényei szerelnyek. Gör Lajos, Bihar. 8448

Gőzekogépész Allást keres, ki már hosszabb ideje uradalomban működik. Ajánlott leveleket kér: Bernhardt Lajos, Lébény uradalom, Jánosbánya, Moson m. 8447

Intézői önálló Allást keresek, 38 éves, nős, hadmentes, szakvizsgázott gazdasági, több mint 20 évi gyakorlatlallal és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Szives megkereséseket „Önálló intéző 9454” jellegével a kiadóhivatal továbbít. 8454

Földmives- és tejgazdasági iskolát végzett, 17 évi gyakorlatlallal bíró, nős, kiscsaládú, szerényigényű egyén külcsári, ispáni, botosispáni, vagy gazdai Allást keres újvri belépésre. Elvállalja kisebb gazdaságot önálló vezetését is. Cím: Ambrus Máté, Feketebátor u. p. 8450

Allatok BAUER B. GYULA BERTÉSZETMANTOS Budapest, VIII., Bezerédj-u. 10. Telefonszám: JÓZSEF 21-70. Söröngyűjtemény: LUCULLUS Budapest. Sovány és hizott SERTÉSEKET a legmagasabb áron ártócsuklik. Szalonmaggrandelésűket jutányos áron eszközölük. Tünyözöttöknek mérsékelt kamattal a füzéget nyújtok.

Sertéseket egyéveseket, továbbá hízottakat, ugysintén marhat vassak a legújabb árszakkal mellett. Ajánlatokat kér: Wagner A., Budapest, IX., Angyal-u. 7/a. 8449

Orosz ürtöt mént keresek megvételre. Arájánlatokat részletes leírással kér László László, Lapatnyak, posta Hosszudobra. 8451

A 34 év óta fennálló Fischer J. ZSÁK ÉS PONYVA GYÁRA BUDAPEST, NADOR-U. 31/33. Lópekrócok egyike az ország legmegbízhatóbb beszerzési forrásainak. PONYVAKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT. SZŐLŐKÖTÖZŐ-FONALAK jobb és olcsóbb mint a raffia. Egyszer használt ponyvák, termény- és liszteszákok is állandóan jutányosan kaphatók.

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szöveg... KISHIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK

KISHIRDETÉSEK

ÁLLÁSTKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden szöveg... Csak olyan levelekre válaszolunk...

Földbirtokosok figyeimébe... Díjmentes állásbavetítés... Állástkeresők közlése...

Báró Stummer Károly... Kovácsmester... Kertész... Háziorvosi... Földművelésügyi...

Gazdasági... Számado... Nagyobb... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető...

Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető...

Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető...

Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető... Gázvezető...

Gazdaságok folyó évi adóköteles jövedelmének... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

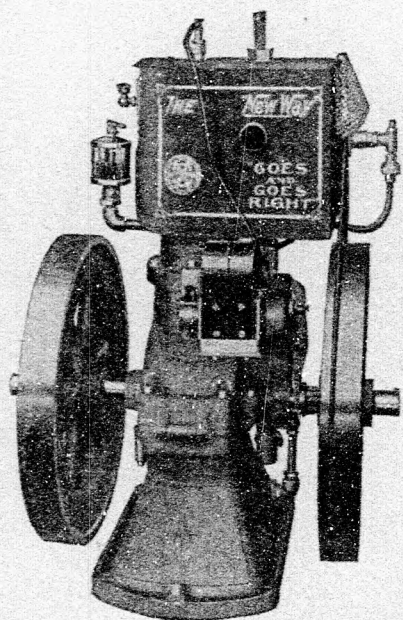
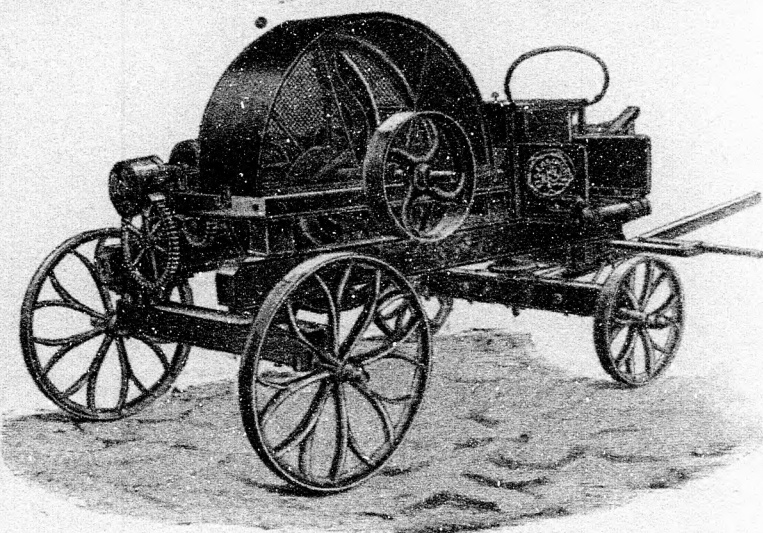
Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás... Betöltendő állás...

Takarmánykikészítő gépeink:

répavágók, szecskavágók,

daralók és füllesztők stb.

a legcélszerűbb kivitelben és legjobb anyagból készülnek s országszerte elismertek.

„**NEW-WAY**” léghütéses és

„**AVANCE**” nyersolaj-

motorjaink

kivitel és munkateljesítmény tekintetében minden más gyártmányt messze felülmulnak.

Egyszerű szerkezetük, üzembiztosságuk és csekély tüzelőanyagfogyasztásuk

oly előnyöket biztosítanak, hogy alkalmazásuk gazdaságosságáról a jelen körülmények között, amidőn a benzin és olaj beszerzése immár nehézségekbe nem ütközik, a számító gazda is meggyőződik.

Felvilágosítással és leirással szolgál:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **SZUCS ZSIGMOND,**

Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.